II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS,

29. september 2010,

mis käsitleb riigiabi C 32/09 (ex NN 50/09), mida Saksamaa annab ettevõtja Sparkasse KölnBonn ümberkorraldamiseks

(teatavaks tehtud numbri K(2010) 6470 all)

(Ainult saksakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2011/526/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud liikmesriike ja teisi huvitatud isikuid üles esitama märkusi eespool nimetatud artiklite ([1]) alusel

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) Saksamaa teatas meetmetest 21. oktoobril 2009. aastal.

(2) Komisjon jõudis 4. novembril 2009. aastal tehtud otsuses ([2]) (edaspidi „algatamisotsus") esialgsele järeldusele, et ettevõtja Sparkasse KölnBonn (edaspidi „hoiupank") kasuks võetavad rekapitaliseerimismeetmed kujutavad endast riigiabi; lisaks sellele väljendas komisjon kahtlust, kas hoiupanga kasuks võetavaid meetmeid võib pidada ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 kohaselt siseturuga kokkusobivaks. Lisaks sellele nõudis komisjon, et Saksamaa esitaks ümberkorraldamiskava.

(3) 6. jaanuaril 2010. aastal *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud algatamisotsusega kutsuti kõiki huvitatuid isikuid üles märkusi esitama.

(4) 11. veebruaril 2010. aastal esitas Saksamaa ettevõtja Sparkasse KölnBonn ümberkorraldamiskava, mida arutati ajavahemikul 2009. aasta detsembrist kuni 2010. aasta septembrini toimunud mitmel istungil ja telekonverentsidel.

(5) 15. jaanuaril, 10., 12. ja 24. veebruaril, 10. ja 26. märtsil, 21. ja 28. mail, 8. ja 11. juunil, 23. juulil ning 10. ja 23. augustil 2010. aastal esitas Saksamaa ümberkorraldamiskava kohta täiendavat teavet ning teavitas kavaga seonduvatest muudatustest. Ümberkorraldamiskava lõplik versioon esitati 1. septembril 2010. aastal.

2. ABISAAVA FINANTSASUTUSE KIRJELDUS

(6) Sparkasse KölnBonn on Saksamaa hoiupank. Nimetatud pank tekkis Kölni linna hoiupanga (*Stadtsparkasse Köln*) ja Bonni hoiupanga (*Sparkasse Bonn*) ühinemise tulemusena ning selle valdajateks (hoiupanga eest vastutavad avalikud asutused, edaspidi „omanikud") olid vastavalt Kölni ja Bonni linn. Kölni linna kaudne osalus uues finantsasutuses on 70 % ning Bonni linna osaluse suuruseks on 30 %. Alates ühinemisest on hoiupanga omanikuks *sihtasutus Sparkasse KölnBonn (Zweckverband Sparkasse Köln-Bonn*, edaspidi „sihtasutus"). Kõnealune sihtasutus on avalik-õiguslik juriidiline isik, milles Kölni linnal on 70 % ja Bonni linnal 30 % osalus.

(7) 2008. aasta lõpus oli hoiupank suuruselt teine hoiupank Saksamaal. Panga bilansimaht oli 31 miljardit eurot. Hoiupanga reiting reitinguagentuuri Moody's kohaselt oli tookord Aa2. 15. märtsil 2010. aastal alandati reitingut tasemele A1.

([1]) Komisjoni otsus, milles käsitletakse juhtumit C 32/09 (ex NN 50/09), *ettevõtja Sparkasse KölnBonn ümberkorraldamine* (ELT C 2, 6.1.2010, lk 13).

([2]) Vt joonealune märkus 1.

(8) Hoiupank osutab pangateenuseid eraklientidele (jaepangandussektor) ja ettevõtjatele (ärikliendisektor). Lisaks osaleb pank regionaalarengu projektide finantseerimises, finantsturgudel kauplemises ning muudes finantssektori valdkondades, näiteks varahalduses.

(9) Hoiupank tegutseb eranditult Kölni-Bonni majanduspiirkonnas, kus tema turuosa eraklientide hoiuste sektoris oli 2008. aastal [30–35] (*) %; turuosa ([3]) eraklientide laenutehingute sektoris oli 2008. aastal ligikaudu [20–25] % ning äriklientide laenutehingute sektoris [15–20] %.

3. **ABIMEETMED**

(10) Hoiupanga kapitali suurendati kokku 650 miljoni euro võrra järgmiselt:

i) 2008. aasta lõpus tagatiseta obligatsioonide emiteerimise ja

ii) 2009. aasta alguses passiivse osaluse kaudu.

3.1. **Tagatiseta obligatsioonid**

(11) 2008. aasta detsembris märkis Reinimaa hoiupankade arendusühing (*Rheinische Sparkassen-Förderungsgesellschaft*, edaspidi „arendusühing") hoiupangas nimelised tagatiseta obligatsioonid kokku 300 miljoni euro ulatuses (kahes osas, millest kummagi suurus on 150 miljonit eurot).

(12) Arendusühing on Reinimaa avalik-õiguslike hoiupankade ühenduse (*Rheinischer Sparkassen- und Giroverband*, edaspidi „RSGV") sajaprotsendiline tütarettevõtja. RSGV on avalik-õiguslik juriidiline isik ja Reinimaa hoiupankade katusorganisatsioon, kes esindab hoiupanku ja seega ka avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid ja nende (avalikke) omanikke. Põhikirja kohaselt on arendusühingu majanduslik eesmärk RSGV liikmeks olevate hoiupankade arendamine. Hoiupankade kapitali tohib suurendada üksnes laenutegevuse edendamiseks ja krediidi võtmiseks.

(13) Tagatiseta obligatsiooni kupongiintressimäär on 8 %. Nende kehtivus lõpeb 31. detsembril 2013. aastal. Krediidiasutuste järelevalve õiguse kohaselt peetakse tagatiseta obligatsioone teise taseme omavahenditeks.

(14) Vastavalt tagatiseta obligatsioonide kapitali ja muu kahjumis osaleva omakapitali suhtele moodustavad tagatiseta obligatsioonid osa majandusaasta kahjumist ning need on seotud […] järelmaksu õigusega, st tagatiseta obligatsioonide katteks võlgnetavad maksed tuleb tasuda kuni [2–6] aasta jooksul pärast nende kehtivuse lõppu. Sama kehtib vajaduse korral tagatiseta obligatsioonide kahjumi katmise põhjal vähendatud nimiväärtuse hüvitamiseks tehtavate maksete kohta.

(15) Tagatiseta obligatsioonide finantseerimiseks võttis arendusühing […]-lt kaks laenu. Nendele laenudele määratakse tagatiseta obligatsioonide kogu kehtivusajaks kindel intress [4–5] % aastas. RSGV käendab seda laenu […] ees; selle eest saab RSGV arendusühingult garantiihüvitist [1,8–2,5] % ulatuses.

3.2. **Passiivne osalus**

(16) Hoiupank ja sihtasutus allkirjastasid 2. jaanuaril ja 27. veebruaril 2009. aastal lepingud passiivse osaluse rakendamiseks kogusummas 350 miljonit eurot; esimene osamakse 300 miljonit eurot maksti välja 2. jaanuaril ja teine 50 miljoni euro suurune osamakse 1. aprillil 2009. Passiivne osalus on struktuur, mille puhul investor hääleõigust ei omanda, kuid saab hüvitist. Passiivne osalus ei ole ajaliselt piiritletud ning hoiupank kirjendab seda esimese taseme omavahenditena. Passiivset osalust hoiab sihtasutus.

(17) Sihtasutus võttis passiivse osaluse finantseerimise esimese osamaksena 300 miljoni euro suuruse laenu. 50 % sellest laenust annab sihtasutusele […] ja 50 % […]. Sihtasutus maksab selle laenu eest hüvitist 12 kuu Euribor pluss [0,7–1,1] %. Teine osamakse suuruses 50 miljonit eurot refinantseeriti […] saadud laenu abil, mille hüvitiseks on Euribor pluss [0,7–1,1] %. Sihtasutuse laenu eest ei andnud Kölni ega Bonni linn mingeid erilisi tagatisi; sihtasutuse põhikirja kohaselt on mõlemal linnal siiski piiramatu põhikirjajärgne vastutus sihtasutuse kohustuste eest.

(18) Hoiupank maksab passiivse osaluse eest hüvitist 12 kuu Euribor pluss 7,25 %. Kõnealuse hüvitise suurus määrati kindlaks pärast seda, kui ettevõtjalt Deutsche Bank küsiti arvamust selle õigluse kohta. Hüvitismaksed on seotud puhaskasumiga ja neid ei maksta, kui hoiukassal puudub aasta kasum. Makse on välistatud, kui omakapitali suhtarv on maksetähtpäevaks alla 9 % ning makse tooks kaasa vastava majandusaasta kahjumi või suurendaks seda. Kui passiivset osalust ei kasutata, siis ei ole kohustust maksmata jäänud summasid tagantjärele maksta. Peale selle on passiivse osaluse osakaal kogu kahjumis osaleva kapitaliga proportsionaalne võimaliku puhaskahjumiga.

(*) Teave sisaldab ärisaladust.

([3]) Ettevõtja Sparkasse KölnBonn osakaal Saksamaa pangandussektoris tervikuna on tähtsusetu.

4. ÜMBERKORRALDAMISKAVA

(19) Ümberkorraldamiskava kohaselt areneb hoiupank piirkondliku jaehoiupanga põhikirjale vastava ärimudeli kohaselt. Kõnealune finantsasutus keskendub traditsioonilistele kliendisektoritele (st erakliendid ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)) vajalike jaepangale tavapäraste teenuste osutamisele; pank tõmbub tagasi sellistest tegevusvaldkondadest nagu kauplemine enda nimel ja investeeringud struktureeritud toodetesse ning loovutab ettevõtte põhitegevusega mitteseotud tütarettevõtjad. Lisaks sellele kärbib hoiupank märgatavalt oma halduskulusid.

4.1. Ümberkorraldamiskava kirjeldus

(20) Hoiupanga põhitegevusvaldkond on seotud Kölni-Bonni majanduspiirkonnas tegutsevate eraklientide, erapanganduse, VKEde, äriklientide ja institutsiooniliste klientidega. Ärikliendisektoris keskendub hoiupank klientidele, kelle aastakäive on alla 250 miljoni euro.

(21) Hoiupank vähendab oma suurimaid krediidikohustusi muu hulgas krediidiliinide vähendamisega, täiendavate tagatiste võtmisega ning tehes krediidiriskiga tehinguid koostöös teiste finantsasutustega. Ärikliendisektoris on hoiupank juba suutnud oma krediidikohustust 551,5 miljoni euro võrra vähendada; 2013. aasta lõpuks tuleb esialgset krediidimahtu, mis 2008. aasta seisuga moodustas 2,8 miljardit eurot, vähendada [0,9–1,1] miljardi euro võrra. Lisaks sellele tuleb 2013. aasta lõpuks samade omavahendite kaudu (vt I lisa punkt 4) vähendada väljastpoolt Kölni-Bonni piirkonda pärit avalike institutsioonide krediidikohustust [0,8–0,9] miljardi euro võrra.

(22) Hoiupank on juba vähendanud enda nimel tehtavaid kaubandustehinguid algselt 550 miljonist eurost praeguse [20–23] miljoni euroni ning lõpetab need täielikult. Tulevikus loobub hoiupank igasugusest enda nimel kauplemisest ning kaalub loobumist kauplemisportfelliga krediidiasutuse staatusest, korraldades järelejäänud ja ulatuselt piiratud panga enda nimel tehtavad kaubandustehingud ümber portfellipõhiseks äritegevuseks. Nimetatud tehingutes piirdutakse teatavate toodetega ning pank ei tohi ületada teatavat igapäevast krediidiriski (tururisk < [3–5] miljonit eurot, vt I lisa punkt 2).

(23) Üheks hoiupanga kahjumi peapõhjuseks 2008. aastal olid panga investeeringud nn ABS-portfelli (varaga tagatud väärtpaberite portfell) ja SAA-portfelli (strateegilise aktivate paigutuse portfell). ABS-portfelli kokkuostmisega omandas hoiupank geograafiliselt mitmekesiseid [4] ja peamiselt AAA-reitinguga varalisi väärtusi, muu hulgas RMBS, [5] CDO, [6] CMBS, [7] ABS [8] ja CLO [9] väärtpabereid. 2007. aasta lõpul oli ABS-portfelli suurus hoiupanga finantsaruande põhjal 1,05 miljardit eurot. SAA-portfell on erifondide hallatav mitmesugune väärtpaberivara, mis muu hulgas koosneb rahvusvahelistest kapitaliosalustest, kinnisvara investeerimisfondidest (REITid) [10] ning laenudest, kaasa arvatud kõrge tulususega varaklassid (kõrge tootlusega väärtpaberid) ja tekkivad turud. 2007. aasta lõpul oli selle portfelli suurus hoiupanga finantsaruande kohaselt 2,2 miljardit eurot. Hoolimata hoiupanga jõupingutustest ABS- ja SAA-portfelli mitmekesistamisel langes nende varaklasside väärtus finantsturu kriisi tõttu märkimisväärselt. 2008. aastal pidi hoiupank maha kandma 249 miljonit eurot, [11] mis tuleb suures osas kirjutada nende kahe portfelli arvele, kusjuures 2007. aastal oli pank juba pidanud maha kandma 108 miljonit eurot.

(24) Hoiupanga ümberkorraldamiskava kohaselt ei vasta ABS- ja SAA-investeeringud traditsioonilise jaehoiupanga riskiprofiilile ning tema uuele strateegilisele suunale tegeleda üksnes põhitegevusega. Seetõttu otsustas hoiupank nendest kohustustest 2014. aastaks täielikult loobuda või need vastavalt likvideerida. Riskikindlustuse eesmärgil vähendas hoiupank 2008. aasta märtsis oma SAA-investeeringuid poole võrra. Järgnesid 2009. aasta loovutustehingud, mis võimaldasid vähendada SAA-portfelli 468 miljoni euroni (30. septembri 2009. aasta seisuga). Ülejääva ABS-portfelli mõju hoiupanga finantsaruandele (täitmise tähtpäevaks 30. septembril 2009. aastal oli nominaalmaht 970 miljonit eurot) viiakse tasakaalu 2010. aastal vastava riskiprofülaktika ja riskikindlustusega. Selle portfelli jääk tuleb müüa aastatel [2012–2014].

(25) Hoiupank on asunud ellu viima ulatuslikku kulukärbete programmi, millega nähakse muu hulgas ette töötajate koosseisu vähendamist, ettevõttesisese töö optimeerimist ja 22 filiaali sulgemist (kokku 131 filiaalist) 2011. aasta keskpaigaks. Selliste meetmete abil tuleb halduskulusid aastaks 2014 järk-järgult [5–8] % kärpida [12].

(26) Saksamaa kinnitab, et pank peab kinni kupongimaksete (I lisa punkt 7) ja reklaami (I lisa punkt 9) piirangutest, samuti omandamise keelust (I lisa punkt 8) ning madalaima hinna pakkumise keelust. See tähendab, et hoiupank ei hakka kuni 2014. aasta lõpuni hoiuste ja elamuehituse finantseerimise eest pakkuma madalamaid hindu

(4) 2009. aasta septembri lõpus kuulus 64 % ABS-portfellide mahust Saksamaale ning teistele Euroopa maadele, USA nõuete osakaal hõlmas 17 %.

(5) *Residential mortgage-backed securities*: elamukinnisvaraga seotud hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaberid.

(6) *Collateral debt obligation*: hajutatud tagatisega võlaobligatsioonid (äriühingute- ja/või tarbijalaenu puhul).

(7) *Commercial mortgage-backed securities*: ärikinnisvaraga seotud hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaberid.

(8) *Asset-backed securities*: varaga tagatud väärtpaberid.

(9) *Collateralized loan obligation*: laenuportfelliga tagatud obligatsioonid.

(10) *Real estate investment trusts*: kinnisvara investeerimisfondid.

(11) 2008. aastal tehti ABS-portfellidest mahaarvamisi 104,5 miljoni euro väärtuses.

(12) Arvesse on võetud on kõrgemaid hindu ja palgatõusu.

kui kõige madalamat hinda pakkuv konkurent, kes kuulub kümne suurima konkurendi hulka (hoiuste puhul on määravaks turuosad Kölni-Bonni majanduspiirkonna asjaomasel turul ning elamuehituse finantseerimisel on selleks turuosad uutes tehingutes Saksamaa Liitvabariigis; vt I lisa punkt 5).

4.2. **Tütarettevõtjate ümberkorraldamine**

(27) Hoiupank soovib vähendada oma tütarettevõtjate koosseisu kolmandiku võrra. Ühendatud ettevõtjate arvestuslik väärtus oli 31. detsembril 2008 hoiupanga finantsaruandes 635 miljonit eurot; 2009. aasta lõpuks loovutati või likvideeriti [20–40] miljonit eurot ning täiendavalt on kavandatud loovutamised [180–250] miljoni euro ulatuses. Seega on hoiupangal tütarettevõtja liigist tulenevalt kaks eesmärki. Esmalt tuleb vähendada krediidiriski ja hoiupanga haavatavust, loovutades regionaalarengu projektides, kommunaalprojektides või subsideeritud elamuehitusprojektides osalevad tütarettevõtjad, ([13]) kes ei ole seotud põhitegevusega. Teiseks tuleb ainult kaudselt hoiupanga äritegevusega seotud kapitaliosaluste müügist saadavast kasumist finantseerida hoiupanga ümberkorraldamist (vt I lisa punkt 10). Täielik loetelu loovutamisele kuuluvatest tütarettevõtjatest on toodud I lisa punktides 10 ja 13.

(28) Viimasesse rühma kuuluvad muu hulgas osalused ettevõtetes RW Holding AG, S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH, Schufa Holding AG ja neue leben Pensionsverwaltung AG. Nimetatud osalustest on juba loobutud ja nendest saadud sissetulekud olid kokku ligikaudu [25–35] miljonit eurot.

(29) Hoiupanga arvates on mõne tütarettevõtja puhul, kelle müügiväärtus on ligikaudu [70–100] miljonit eurot, oodata tema ettevõtteliigi tõttu vaid vähest ostuhuvi erasektorist. Kõnealune vähene huvi tuleneb peamiselt sellest, et kõnealuste tütarettevõtjate puhul on tegemist eelkõige väikeettevõtjatega, kes on koostöös Kölni linnaga kaasatud subsideeritud elamuehitusprojektidesse ja osalevad piirkonna arendamisel või kelle omanike struktuur on juba tugevalt välja kujunenud Kölni linna osaluse tõttu. Seetõttu kaalub hoiupank nende toimingutega tegelemise loovutamist [Kölni linnale või mõnele Kölni linnaga seotud äriühingule]. Ülekanne toimuks turuhinnaga, mille peab kindlaks määrama sõltumatu ekspert. Kölni linnale loovutavate tütarettevõtjate vara väärtus sõltub peamiselt kinnisvaratehingutest.

(30) Ümberkorraldamismeetmete rakendamise käigus vähendab hoiupank riskiga kaalutud varasid (RWA) [2–5] miljardi euro võrra ehk tasemeni [15–20] miljardit eurot (st [15–20] %). (Siinjuures ei ole arvesse võetud ümberkorraldamise käigus toimuvat põhitegevuse kasvu). Kui võtta arvesse ka põhitegevuse kasvu, siis vähendatakse riskiga kaalutud varasid 2014. aastaks [10–15] % ulatuses. Ettevõtja Sparkasse Köln […] taandatakse [4–6] miljardi euro võrra nominaalselt [20–30] miljardi euroni (st [15–20] %). (Siinjuures ei ole arvesse võetud ümberkorraldamise käigus toimuvat põhitegevuse kasvu). Kui võtta arvesse ka põhitegevuse kasvu, siis moodustab ümberkorraldamismeetmete raames toimuv varaliste väärtuste vähenemine 5 %.

4.3. **Rentaabluse taastamine tavapäraste turutingimuste ja halvenenud turutingimuste stsenaariumi kohaselt**

(31) Tõestamaks et hoiupank on võimeline pikaajaliselt taas kasumlikult majandama, on Saksamaa kavandanud nii tavapäraste kui ka halvenenud turutingimuste stsenaariumi.

Tavapäraste turutingimuste stsenaarium

(32) Tavapäraste turutingimuste stsenaariumi aluseks võetud finantsprognoosid põhinevad asjaomastes majandusinstitutsioonides Saksamaa jaoks loodud prognoosidel. Lähtutakse sellest, et sisemajanduse koguprodukt (SKP) püsib kogu ümberkorraldamise ajavahemiku vältel samal mõõdukal tasemel ning et töötuse määr tõuseb aastani 2011 ning hakkab seejärel aeglaselt langema. 2010. aastaks oodatakse praegusest madalast intressimäärast mõjutatud ärikeskkonna paranemist, mis peaks jääma püsima järgneva ümberkorraldamisaja vältel.

(33) Tabeli 1 põhjal hakkaks hoiupank tavapäraste turutingimuste stsenaariumi korral 2010. aastal taas kasumlikult majandama ning seejärel järjepidevalt kuni aastani 2014 oma äritulemusi parandama. 2014. aastaks kavandatakse omakapitali tootluseks (ROE) [9–10] %. Graafik 1 sisaldab hoiupanga tähtsaimaid näitarve aastaiks 2008–2014.

([13]) Üheks hoiupanga KölnBonn raskuste peapõhjuseks olid tema osalused projektides/tütarettevõtjates, mis/kes ei olnud seotud põhitegevusega. Sealt tulenes suur kahjumiosa. Pank osales uute ettevõtete Kölni ületuleku soodustamiseks tööstus- ja bürookinnisvara arendamises ning üüritagatiste andmises kinnisvaraarenduse edendamiseks. Pank peab praegu uuesti läbirääkimisi garantiide ja üürilepingute üle, eesmärgiga need kokkulepped lõpetada ning võimaluse korral kolmandatele isikutele võõrandada.

Tabel 1

Ettevõtja Sparkasse KölnBonn – kasum enne maksude maksmist aastatel 2010–2014 (tavapärased turutingimused)

Stsenaarium	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tavapärased turuting.	–98,8	[5-10]	[80-100]	[125-150]	[150-175]	[200-225]

Graafik 1

Ettevõtja Sparkasse KölnBonn näitarvud aastatel 2008–2014 (tavapärased turutingimused)

Näitarvud	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
RWA (1) **(miljardit eurot)**	20,2	19,1	[17,5–20]	[…]	[…]	[…]	[15–20]
1. taseme suhtarv (2)	6,4 % (5,5 %)	6,9 % (6,1 %)	[7–8] % ([6–7] %)	[8–9] % ([7–8] %)	[8–9] % ([7–8] %)	[8–9] % ([7–8] %)	[8–10] % ([8–9] %)
ROE	–13,5 %	–6,5 %	[0–3] %	[4–6] %	[7–9] %	[7–9] %	[9–10] %
CIR	73,0 %	70,0 %	[65–75] %	[60–70] %	[55–65] %	[50–60] %	[50–60] %
VZÄ	3 824	3 672	[3 500 – 3 750]	[3 250 – 3 500]	[3 000 – 3 250]	[3 000 – 3 250]	[2 750 – 3 000]

(1) Andmed käsitlevad eranditult ettevõtjat Sparkasse KölnBonn.
(2) Esimese taseme omavahendite suhtarv ettevõtja Sparkasse Köln Bonn puhul; sulgudes olevad arvud käsitlevad kontserni; CIR: kulude ja tulude suhe (cost income ratio); VZÄ: taandatuna täistööajale (täisajaga töötajad).

Halvenenud turutingimuste stsenaarium ja tundlikkusanalüüs

(34) Halvenenud turutingimuste stsenaariumis lähtutakse makromajanduslike prognooside kohaselt aastani 2011 kestvast finantskriisist ja konjunktuuri kergest elavnemisest aastal 2012. Vastupidiselt tavapäraste turutingimuste stsenaariumile võetakse halvenenud turutingimuste stsenaariumis aluseks kahe aasta võrra pikem ebasoodne madalate intressimääradega keskkond.

(35) Lähtutakse sellest, et aastal 2012 hakkab hoiupank uuesti kasumlikult majandama ning seejärel parandab oma äritulemusi järjepidevalt kuni 2014. aastani. 2014. aastaks kavandatakse omakapitali tootluseks (ROE) [10–12,5] %. Halvenenud turutingimuste stsenaariumi korral on hoiupanga ja terve koondrühma kapitalinäitajad kogu ümberkorraldamisetapi vältel usaldatavuse lävendist märgatavalt kõrgemad. Tabel 2 ja graafik 2 sisaldavad ettevõtja Sparkasse KölnBonn tähtsaimaid näitarve aastaiks 2008–2014 halvenenud turutingimuste stsenaariumi korral.

Tabel 2

Ettevõtja Sparkasse KölnBonn – kasum enne maksude maksmist aastatel 2010–2014 (halvenenud turutingimused)

Stsenaarium	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Halvenenud turuting.	– 98,8	– [125-150]	– [25-50]	[50-75]	[125-150]	[175-200]

Graafik 2

Ettevõtja Sparkasse KölnBonn – näitarvud aastatel 2008–2014 (halvenenud turutingimused)

Näitarvud	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
RWA (1) **(miljardit eurot)**	20,2	19,1	[17–20]	[17–19]	[17–19]	[17–19]	[16–18]
1. taseme suhtarv (2)	6,4 % (5,5 %)	6,9 % (6,1 %)	[6–7] % ([5–6])	[6–7] % ([6–7])	[6–7] % ([6–7])	[6–7] % ([6–7])	[7–8] % ([6–7])

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Näitarvud	**ROE**	– 13,5 %	– 6,5 %	– [8–9] %	– [1–3] %	[3–5] %	[8–10] %	[10–12] %
	CIR	73,0 %	70,0 %	[70–75] %	[65–70] %	[60–65] %	[55–60] %	[50–55] %
	VZÄ	3 824	3 672	[3 500 – 3 750]	[3 250 – 3 500]	[3 000 – 3 250]	[3 000 – 3 250]	[2 750 – 3 000]

([1]) Andmed käsitlevad eranditult ettevõtjat Sparkasse KölnBonn.
([2]) Esimese taseme omavahendite suhtarv ettevõtja Sparkasse KölnBonn puhul; sulgudes olevad arvud käsitlevad kontserni; CIR: kulude ja tulude suhe (cost income ratio); VZÄ: taandatuna täistööajale (täisajaga töötajad).

(36) Kuna hoiupanga sissetulekuid mõjutavad kõige enam aktuaalsed madalad lühiajalised intressimäärad, tehti intressimäärade kohta täiendav tundlikkusanalüüs (stsenaarium 1: intressikõvera tõus 100 baaspunkti võrra; stsenaarium 2: langus 50 baaspunkti võrra). Analüüs kinnitas, et järjest tõusvad intressimäärad oleksid hoiupanga kasumlikkusele soodsad, kuid halvenevad intressimäärad kärbiksid seda; lühiajaliste intresside lineaarne tagasiminek 50 baaspunkti võrra tooks kaasa [20–25] miljonit eurot saamata jäävat tulu aastas. Kokkuvõttes nähtub Saksamaa edastatud tundlikkusanalüüsist, et suuremad intressimäära muutused mõjutavad hoiupanka vaid piiratud määral.

4.4. **Ettevõtte üldjuhtimine**

(37) Saksamaa edastatud teabest järeldub, et otsused poliitiliselt põhjendatud investeeringute kohta, mis olid hoiupanga raskustesse sattumise üks põhjusi, tehti ajavahemikul 1997–2004, st enne 2005. aastal toimunud Kölni linna hoiupanga ühinemist Bonni hoiupangaga praeguseks linnahoiupangaks, ning need tehti teisel õiguslikul alusel, mida mõjutas eelkõige Nordrhein-Westfaleni liidumaa hoiupangaseadus ([14]). Vahepeal on hoiupanga ettevõtte üldjuhtimist parandatud.

(38) Pärast 2005. aastal toimunud kahe hoiupanga ühinemist haldaja tehtud struktuurimuudatuste kohaselt on sihtasutuse oluliste otsuste puhul nõutav aktsionäride häälte kvalifitseeritud häälteenamus; kvalifitseeritud häälteenamuseks loetakse 85 % ning see on kõrgem kui vaid ühe linna osalused.

(39) Hoiupanga institutsioonide hulka ja liikmete arvu vähendati; olulisel määral vähenes ka haldusnõukogu ja juhatuse ([15]) koosseis. Saadeti laiali kolmest juhatuse liikmest koosnev osaluskomisjon, kes oli endises Kölni linna hoiupangas volitatud vastu võtma eelotsuseid tütarettevõtjatesse tehtavate investeeringute kohta. Juhatusele anti üle vastutus investeerimispoliitika eest selliste kapitaliosaluste puhul, mida tuleb kontrollida majanduslike kriteeriumide alusel. Kõik hoiupanga uued investeeringud peavad saama heakskiidu ka haldusnõukogult.

(40) Uut hoiupangaseadust järgides pidi hoiupank moodustama ühe riski- ja ühe bilansikontrollikomisjoni ning andma neile ulatuslikud kontrollivolitused. Lisaks sellele nähakse seadusega ette, et haldusnõukogu liikmetel peab olema hoiupanga äritegevuse hindamiseks ja kontrollimiseks nõutav asjatundlikkus. Juhatus on hoiupanga haldamisel ainuvastutav ega sõltu haldusnõukogu või aktsionäride nõuannetest.

(41) Lisaks ettevõtte üldjuhtimise struktuuris juba tehtud parandustele tugevdab hoiupank oma ettevõtte üldjuhtimist haldusnõukogu sõltumatute ([16]) liikmete arvu suurendamisega kokku 18 liikmest praeguse kahe asemel edaspidi neljani. Alates 1. jaanuarist 2011 kuuluvad bilansikontrollikomisjoni koosseisu senise üheksa asemel seitse liiget ja riskikomisjoni koosseisu senise üheksa asemel kuus liiget. Osaluskomisjon saadetakse laiali 2011. aasta lõpuks ja strateegiakomisjon 2010. aasta lõpuks. Osaluskomisjoni tähtsus väheneb automaatselt niipea, kui hoiupank on loovutanud enamiku oma tütarettevõtjatest. Strateegiakomisjoni ülesanded võtab üle juhatus. Lisaks muudetakse otsuse vastuvõtmise korda ettevõtja ülevõtmise puhul nii, et juhatus võib investeerimisotsuseid langetada ainult ühehäälselt ning teha investeeringuid nominaalmahuga [2–5] miljonist eurost alates üksnes juhul, kui eelnevalt on tehtud üksikasjalik analüüs või pärast ettevõtja hindamist, millesse on olnud kaasatud sõltumatu ekspert.

([14]) Vt http://www.wlsgv.de/download/spkg28112008.pdf, kus on esitatud kehtiv 29. novembri 2008. aasta versioon.
([15]) Juhatusse kuulus 2010. aastal vaid viis liiget (võrreldes 2005. aasta üheksa liikmega); haldusnõukogus oli 18 liiget (varem 27 liiget).
([16]) Selles kontekstis tähendab „sõltumatu", et haldusnõukogu liige ei kuulu linnavolikokku, kes selle liikme ametisse nimetas.

4.5. **Hübriidinstrumendid**

(42) Hoiupank hoiab 224 miljoni euro väärtuses hübriidkapitali (klientide kasumiosalussertifikaadid) sõltumatute investorite juures. Tagatiseta obligatsioonid ja klientide kasumiosalussertifikaadid on Saksamaa andmete kohaselt võrdväärsed. Passiivse osaluse tähtsus on kasumiosalussertifikaatidega võrreldes väiksem. Tabelist 3 nähtub, et pärast 2008. aastat ei ole hübriidkapitali kuponge enam välja makstud. 2008. ja 2009. aastal oli tagatiseta obligatsioonide kahjumiosa 57,4 miljonit eurot. Passiivsel osalusel ja kliendi kasumiosalussertifikaatidel oli oma osa 2009. aasta kahjumis. Alates 2010. aastast suurendatakse hübriidinstrumente ning 2011. aastast kuni 2012. aastani makstakse seni tasumata kupongimakseid tagantjärele. 2013. aastaks on kõiki hübriidinstrumente suurendatud ja seni tasumata kupongimaksed tagantjärele tasutud, nii et iga instrumendi eest tasutakse täielik kupongimakse. Kuna kupongimaksed tuleb tasuda kohustuslikult positiivse kasumiaruande või positiivse bilansi korral, ei ole hoiupangal mingisugust võimalust kupongimaksete peatamiseks, kui ta majandab kasumlikult ja nominaalkapitali võimaliku vähendamise järel on selle endine olukord jälle taastatud.

Tabel 3

Ettevõtja Sparkasse KölnBonn kasumijaotus aastatel 2009–2014 (tavapärased turutingimused)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kasum enne maksude maksmist			– 98,8	[5-10]	[80-100]	[125-150]	[150-175]	[200-225]
Kasumi jaotus kapitaliinstrumentide järgi								
Arendusühingu kasumiosalus-sertifikaadid	Kahjude katmine	40,6	16,8	0	0	0	0	0
	Kapitali suurendamine	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kupongid	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Klientide kasumiosalus-sertifikaadid	Kahjude katmine	0	12,5	0	0	0	0	0
	Kapitali suurendamine	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kupongid	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Passiivne osalus	Kahjude katmine	0	19,5	0	0	0	0	0
	Kapitali suurendamine	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kupongid	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

(43) Saksamaa kinnitas, et hoiupank ei tee erainvestorite hübriidkapitali eest kupongimakseid, välja arvatud lepingulise kohustuse korral (vt I lisa punkt 7).

4.6. **WestLB**

(44) Täiendavaks hoiupanga finantsraskuste põhjuseks oli tema osalus WestLB-s. Hoiupangale tekkis kokku […] miljoni euro suurune kahjum, kuna ta aitas Reinimaa avalik-õiguslike hoiupankade ühenduse (RSGV) liikmena doteerida reservfondi, mis oli asutatud ühenduse liikmete ja liidumaade pankade tugivõrguna. Fond kanti WestLB-le üle 2008. aastal võetud päästmismeetmete käigus. Ülejäänud riskiosa tuleneb hoiupanga vahetust osalusest WestLB-s ja tema kui RSGV liikme kaudsest vastutusest WestLB kui nn rämpspanga eest.

(45) Kuigi hoiupank ei ole WestLB-sse otseselt investeerinud, on ta osaluse kaudu RSGV-s (hoiupanga osalus selles on 19 %) siiski riskiga seotud. Saksamaa andmete kohaselt on risk liiga väike selleks, et WestLB-st tulenev RSGV arvestusliku väärtuse võimalik halvenemine võiks hoiupangale ebasoodsat mõju avaldada. Esiteks hindasid sõltumatud eksperdid hiljuti WestLB seisundit ja korrigeerisid selle tulemusena tema arvestuslikku väärtust RSGV bilansis 31. detsembri 2009. aasta seisuga algselt […] miljardist eurost […] miljoni euroni alates 31. detsembrist 2009. Hoiupanga vahetu osalus WestLB-s on seega praegu ligikaudu […] eurot. Kuna hoiupank kannab WestLB riskide eest vastutust ainult oma osaluse tõttu RSGVs, on hoiupanga jaoks oluline üksnes RSGV tegelik väärtus. See ei olene siiski mitte ainult WestLB väärtusest, vaid ka muude tütarettevõtjate väärtusest ja RSGV investeeringutest. 2009. aasta lõpul tehtud RSGV

muude tütarettevõtjate hindamisel ilmnes, et on olemas märkimisväärsed varjatud reservid, millest isegi halvima stsenaariumi korral piisaks WestLB nõutava võla täielikuks kustutamiseks.

(46) Hoiupanga kohustuslik liikmemaks […], millest tuleks katta hiljuti loodud rämpspanga WestLB võimalik kahju, suureneb 25 aasta jooksul […] miljoni euroni. Nimetatud liikmemaks ei mõjuta siiski hoiupanga suutlikkust saavutada edaspidi seadusega ettenähtud kapitali suhtarve, sest see panus […] tuleb eranditult tasuda tulevikukasumist.

4.7. **Osaline ennetähtaegne loobumine**

(47) Saksamaa kinnitas, et hoiupank maksab osa saadud kapitalist tagasi varem kui on kapitaliinstrumentide puhul lepingus ette nähtud (vt I lisa punkt 27). Tagasimaksetega alustatakse 2011. aastal ja see toimub kahes järgus.

(48) Esmalt saab sihtasutus […] esimese osana 150 miljonit eurot arendusühingu tagatiseta obligatsioonidest. Arendusühingu olukord tehingu ja eelkõige kõrge ostuhinna tõttu oluliselt ei parane, võrreldes sellega, kui ta kapitaliinstrumendi alles jätaks ([17]). Sihtasutus muudab siis tagatiseta obligatsioonid (praegu on need teise taseme omavahendid) esimese taseme kapitaliinstrumentideks. Mittekumulatiivsete kupongidega uue instrumendi puhul oleks tegemist teisejärguliste kohustustega, mille kehtivusaeg on vähemalt 30 aastat. See samm parandaks hoiupanga esimese taseme omavahendite suhtarvu [0,8–1,0] % võrra.

(49) Esimese taseme omavahendite parem suhtarv on omakorda eelduseks järgmise sammu astumisel, mis seisneb selles, et 2011. aastal ostab hoiupank arendusühingult tagasi saadud tagatiseta obligatsioonide (nominaalväärtusega 150 miljonit eurot) teise osa. Mõlema sammu tulemusena vähenevad teise taseme omavahendid kokku [0,5–1,0] %. Järgmisena omandab RSGV või muu hoiupangasektori liige turuhinnaga ([18]) hoiupanga osalused kahes hoiupangaga seotud ettevõtjas, kelleks on […] ja […]. Mõlema ettevõtja vahetu osaluse müügi tulemusena väheneks hoiupanga bilansimaht taas [0,2–0,5] % võrra. Mõlema ettevõtja loovutamine on tihedalt seotud tagatiseta obligatsioonide teise osa tagasiostuga, kuna RSGV tahab mõlema äriühingu omandamise kulud katta tagatiseta obligatsioonide müügist saadud tuludest.

5. **REKAPITALISEERIMISMEETME KONTROLLIMENETLUSE ALGATAMISE ALUSED**

(50) Tuleb meenutada, et komisjon algatas käesoleva juhtumi kohta 4. novembril 2009 ELi toimimise lepingu ([19]) artikli 107 lõike 3 kohaselt ametliku uurimismenetluse, et kontrollida kõnealuste rekapitaliseerimismeetmete kui ümberkorraldamisabi kokkusobivust siseturuga.

(51) Lisaks sellele on komisjonil kahtlusi, kas tagatud on riigiabi eeskirjadega sätestatud kulude asjakohane jaotus ning kas ei kahjustata konkurentsi (vt algatamisotsuse punkt 50).

(52) Kuna ei olnud võimalik tõestada, kas hoiupanga raskuste põhjuseks olid ammu enne kriisi tehtud investeerimisotsused või finantskriis ise, ei saa komisjon langetada otsust, kas rekapitaliseerimismeetmeid tuleb käsitleda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b või ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel. Komisjon otsustas õigusliku aluse tuvastamiseks kontrollida põhjalikult esitatud fakte ning sellest tulenevalt võtta vastav otsus vastu hiljem.

([17]) Saksamaa pakub lahenduseks nn optsioonitunnistuse klauslit, mis kehtiks algse instrumendi kumuleerimise ajaga võrdsel ajavahemikul. Seejuures maksaks sihtasutus arendusühingule ostuhinna, mis lähtub instrumendi arvestuslikust väärtusest (nominaalväärtuse ja kahjumis osalemise vahe). Vastavalt optsioonitunnistuse klauslile saaks arendusühing seejärel sihtasutuselt kompensatsiooni, mille suurus oleks võrdne sissetulekute suurusega, mida ta oleks saanud instrumendi mittemüümisel kuni loovutamise hetkeni. Ettevõtja Sparkasse KölnBonn saab sihtasutuselt samalaadseid makseid (intressimaksed loovutatud kapitali pealt), kuna sel ajal, kui see instrument oli arendusühingu omanduses, oleks arendusühingule makstud kupongimakseid väärtusest mahaarvamisega kuni 25 %. Saksamaa hinnangul on selline vähendamine sobiv instrument sihtasutusele intressi- või refinantseerimisvajaduse riski ülevõtmise hüvitamiseks ja selle eelise arvestamiseks, mida arendusühing saab seetõttu, et saab oma kapitali lepingus ettenähtust varem. Näide: kui arendusühing müüb 2011. aastal sihtasutusele instrumendi, mille nominaalväärtus on 150 eurot, kuid 25 miljoni euro suuruse kahju võrra vähenenud, saaks ta esialgu 125 miljonit eurot. Kui ettevõtja Sparkasse KölnBonn saab 2012. aastal kasumit ja on järelikult kohustatud instrumendi kapitali uuesti täiendama (juhul kui arendusühing selle instrumendi säilitab), siis maksab sihtasutus vastava täiendamissumma arendusühingule. Kui 2012. aastal saadud kasumist piisab ajavahemikul 2009–2011 maksmata jäänud kupongimaksete väljamaksmiseks, siis peaks sihtasutus arendusühingule samuti maksma võrreldava summa.

([18]) Ettevõtja Sparkasse KölnBonn on lepinguliste sätete põhjal, mis käsitlevad tema vahetut osalust nendes ettevõtetes, kohustatud müüma oma osaluse RSGV-s ja teistes hoiupanga sektori liikmetes.

([19]) Alates 1. detsembrist 2009 on EÜ asutamislepingu artiklitest 87 ja 88 saanud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 107 ja 108. Kõnealused artiklite paarid on sisult identsed. Käesolevas otsuses tuleks viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88.

6. MUUDE HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

(53) Komisjon märgib, et ei saanud muudelt huvitatud isikutelt märkusi kõnealuse rekapitaliseerimismeetmega seotud algatamisotsuse kohta.

7. SAKSAMAA MÄRKUSED

(54) Saksamaa kontrollis komisjoni 4. novembri 2009. aasta otsust menetluse algatamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 alusel. Saksamaa Liitvabariik teatas komisjonile, et ta on endiselt arvamusel, et asjakohased rekapitaliseerimismeetmed, mis võeti hoiupanga kasuks passiivse osaluse ja tagatiseta obligatsioonide kujul, ei kujuta endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Saksamaa hinnangul on algatamisotsuses kirjeldatud meetmed (vt algatamisotsuse punktid 24–28) kooskõlas turumajanduslikult käituva investori põhimõttega.

(55) Saksamaa vaidlustab komisjoni hinnangu, mille kohaselt oli hübriidinstrumentide turg rekapitaliseerimismeetmete võtmise ajal (st 2008. aasta lõpul ja 2009. aasta algul) täielikult kokku kuivanud, ([20]) samuti vaidlustab Saksamaa komisjoni järelduse, et seega ei oleks ükski turumajanduslikult käituv investor või omanik (isegi kõrgema hinna korral) investeerinud tollal sellisesse instrumenti (algatamisotsuse punkt 38). Saksamaa kinnitab, et see turuanalüüs ei kehtinud hoiupanga kohta, kes võis 2008. aasta viimase nelja kuu jooksul emiteerida teisejärgulisi kohustusi mitmesaja tuhande euro suuruste osadena ligikaudu [10–15] miljoni euro väärtuses ja 2009. aasta esimeses kvartalis ligikaudu [35–40] miljoni euro väärtuses.

(56) Lisaks kinnitab Saksamaa, et ettevõtja Sparkasse Köln-Bonn rekapitaliseerimist finantseeriti mitte riigi ressurssidest, vaid arendusühingu kaudu.

(57) Kui komisjon jääb siiski kindlaks oma esialgsele järeldusele, et hoiupanga rekapitaliseerimine kujutab endast riigiabi, siis on Saksamaa veendunud, et see on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt siseturuga kokkusobiv.

(58) Saksamaa kinnitab, et ümberkorraldamiskava vastab kõikidele tingimustele, mida on nimetatud komisjoni 23. juuli 2009. aasta teatises finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta ([21]) (edaspidi „ümberkorraldamisteatis").

([20]) Erandi moodustavad kontsernisisesed emissioonid ja juhtumid, mille puhul instrumendid omandas riik.

([21]) ELT C 195, 19.8.2009, lk 9.

(59) Saksamaa arvamuse kohaselt on ümberkorraldamiskava kaudu tagatud, et hoiupank taastab oma pikaajalise elujõulisuse, osaleb ümberkorraldamiskuludes piisava omapanusega ning et võimalikke abist tingitud konkurentsimoonutusi piiratakse põhjalike struktuurimeetmete ja ettekirjutustega.

(60) Saksamaa kohustused on esitatud I, II ja III lisas ning need on selle otsuse lahutamatud osad. Nende kohustuste täitmise tagamiseks määratakse ametisse järelevalve eest vastutav usaldusisik. Järelevalve eest vastutava usaldusisiku nimetamise kord ja tema kohustused on kindlaks määratud II lisas. Lisaks sellele on Saksamaal kohustus korraldada loovutamine teatud ajavahemiku piires (I lisa punktid 10 ja 13). Kui ettenähtud ajakava ei järgita, siis määratakse ametisse loovutamise eest vastutav usaldusisik. Loovutamise eest vastutava usaldusisiku nimetamise kord ja tema kohustused on kindlaks määratud III lisas.

8. ABI ÕIGUSLIK HINDAMINE

8.1. Riigiabi olemasolu ja abisumma

(61) Komisjon peab kontrollima, kas asjaomaste meetmete puhul on tegemist riigiabiga. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(62) Komisjon märkis algatamisotsuses (jaotis 5.1) esialgse järeldusena, et mõlemad hoiupanga abistamiseks võetud rekapitaliseerimismeetmed kujutavad endast riigiabi. Komisjon ei saa nõustuda Saksamaa väidetega, et meetmed ei kujutanud endast riigiabi, kuna mõlema instrumendi tingimused oleksid vastuvõetavad ka turumajanduslikult käituvale investorile. Kuigi mõlema instrumendi hüvitis võis olla kooskõlas võrreldavate instrumentide eest makstavate intressidega 2008. alguse seisuga, oli see käesoleval juhul hoiupanga vähesest kasumlikkusest tingitud kõrge riski tõttu liiga madal. Lisaks sellele oli hübriidkapitali turg rekapitaliseerimise ajal täielikult kokku kuivanud. Võttes arvesse raamtingimusi ja eriti turu olukorda, ei saanud komisjon seetõttu nõustuda Saksamaa hinnanguga, et turumajanduslikult käituv investor oleks sellise investeeringu teinud, seda isegi juhul, kui tingimused oleksid jäänud samaks.

(63) Põhjalikust uuringust ei ilmnenud teavet, mis oleks seda arvamust muutnud. Hoiupanga 2008. aasta lõpul ja 2009. aasta esimeses kvartalis emiteeritud teisejärgulised kohustused ei tõesta osade väiksuse tõttu usaldusväärselt, et hübriidkapitaliinstrumentide turud oleksid tõesti toiminud. Mitmesaja tuhande euro väärtuses hübriidkapitali osadega seotud risk ei ole võrreldav 150 miljoni euro suuruse nominaalväärtusega instrumendi riskiga ning

seda saavad eraturud hankida palju hõlpsamal viisil. Seetõttu jääb komisjon kindlaks oma arvamusele, et kõnealusel ajavahemikul ei oleks ükski turumajanduslikult käituv investor omandanud hübriidkapitali võlakirju, mille maht ja tunnused oleksid rekapitaliseerimismeetmetega võrreldes olnud hoiupanga kasuks.

(64) Arendusühingus hoiupanga rekapitaliseerimiseks rakendatud vahendite liiki käsitlevas osas tuletab komisjon meelde, et juba eelnevatelgi juhtudel on otsustatud, et arendusühingu vahendite puhul on kas otseselt või kaudselt tegemist riigiasutuste kontrollitud vahenditega ([22]). Komisjoni arvates kehtib see ka arendusühingu kui RSGV sajaprotsendilise tütarettevõtja kohta. Seetõttu tuleb neid vahendeid käsitleda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses kui riigi ressursse.

(65) Eespool kirjeldatud põhjustel jääb komisjon kindlaks oma algatamisotsuses nimetatud esialgsele järeldusele, et hoiupanga kasuks võetud rekapitaliseerimismeetmed kujutavad endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

(66) Lisaks tuleb tõdeda, et päästmisabi oli muutunud ümberkorraldamisabiks, mis annab tulevikus hoiupangale eelise. Need meetmed võimaldasid hoiupangal saada rahalisi vahendeid ajal, mil ta eelkõige finants- ja majanduskriisist tingituna ei olnud suuteline turul kapitali hankima. See tagab hoiupangale majandusliku eelise ja tugevdab tema positsiooni nii Saksamaa kui ka teiste liikmesriikide konkurentide ees, kes ei saanud samasugust toetust. Seetõttu võivad need meetmed moonutada konkurentsi ja mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust.

(67) Kapitalisüstide abielemendi suurus on 650 miljonit eurot, mis vastab 3,3 protsendile hoiupanga riskiga kaalutud varadest (2008. aasta lõpu seisuga).

8.2. **Abi kokkusobivus siseturuga**

8.2.1. *Kokkusobivuse hindamise õiguslik alus*

(68) 4. novembri 2009. aasta algatamisotsuses ei olnud komisjon veel vastu võtnud rekapitaliseerimismeetmete hindamisel kohaldatavat õiguslikku alust käsitlevat otsust. Sel ajal käsutuses olnud info alusel tundusid hoiupanga raskuste peamisteks põhjusteks olevat ammu enne finantskriisi algust tehtud otsused investeerida piirkondlikesse arenduskavadesse. Kuna finantskriis nähtavasti suurendas hoiupanga rahalisi raskusi veelgi, ei välistatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamist. Kuna rekapitaliseerimismeetmed võeti finantskriisi haripunktis, on muu hulgas komisjoni kogemusi makseraskustesse sattunud pankadega arvesse võttes võimalik kohaldada ka ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b.

(69) Kui senistes lahendustes või otsustes võeti arvesse ühenduse suuniseid raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (edaspidi „päästmise ja ümberkorraldamise suunised"), ([23]) siis oma ümberkorraldamisteatise punktis 49 selgitas komisjon, et kõiki riigiabi juhtumeid, millest on komisjonile teatatud kuni 31. detsembrini 2010 (kaasa arvatud), hinnatakse ümberkorraldamisteatise ning mitte päästmise ja ümberkorraldamise suuniste alusel.

(70) Saksamaa pangandussektori püsivat ebastabiilsust silmas pidades jõuab komisjon järeldusele, et Saksamaa ühe suurima hoiupanga võimalikul likvideerimisel […] tõttu oleks olnud süsteemsed tagajärjed, mis oleks ohustanud Saksamaa finantsstabiilsust.

(71) Seetõttu kohaldatakse hoiupanga rahalise toetamise (mis on vaadeldav finantsstabiilsust säilitava ümberkorraldamisabina) siseturuga kokkusobivuse hindamise õigusliku alusena Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b.

8.2.2. *Ümberkorraldamisabi kokkusobivus siseturuga*

(72) Ümberkorraldamisteatise kohaselt peab abi saava ümberkorraldatava finantsasutuse ümberkorraldamiskavast esmalt nähtuma, et ta on võimeline oma pikaajalist elujõulisust taastama. Teiseks tuleb abi anda ainult vajalikus minimaalses ulatuses; lisaks peavad nii abi saav finantsasutus kui ka tema kapitali omanikud katma ümberkorraldamiskulud võimalikult suures ulatuses oma vahenditest. Kolmandaks tuleb ette näha meetmed, et piirata abi saava finantsasutuse turuvõimu kunstlikust toetamisest tingitud konkurentsimoonutusi ja tagada konkurentsivõimeline pangandussektor. Lisaks tuleb läbi mõelda järelevalve ja menetluse tehnilised küsimused.

([22]) Vt komisjoni 30. aprilli 2008. aasta otsus, mis käsitleb juhtumit NN 25/08, *WestLB riskikaitse,* punkt 29; komisjoni 1. oktoobri 2008. aasta otsus, mis käsitleb juhtumit C 43/08, *WestLB riskikaitse* (ELT C 322, 17.12.2008, lk 16) ja komisjoni 12. mai 2009. aasta otsus, mis käsitleb juhtumit C 43/08, *WestLB riskikaitse.* Käsilolevas WestLB riskikaitset käsitlevas kohtumenetluses ei vaidlustanud Saksamaa komisjoni hinnangut, mille kohaselt avalik-õiguslike hoiupankade ühenduste RSGV ja WLSGV antud toetus on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

([23]) ELT C 244, 1.10.2004, lk 2. Sõnaselge viide leidub komisjoni teatise (mis käsitleb riigiabi eeskirjade kohaldamist meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras (pangandusteatis)) punktis 42.

i) Pikaajalise elujõulisuse taastamine

(73) Saksamaa esitas ümberkorraldamisteatise punktides 9–11 ettenähtu kohaselt kõikehõlmava ja üksikasjaliku ümberkorraldamiskava, mis sisaldab täielikku teavet hoiupanga ärimudeli kohta. Ümberkorraldamiskavas käsitletakse ka hoiupanga finantsraskuste põhjusi.

(74) Ärimudeliga nähakse traditsioonilise piirkondliku jaehoiupanga puhul ette strateegiline suunamuutus, mille eesmärk on tegelda põhitegevusega. Hoiupank keskendub jaefinantsasutuse tavapärastele teenustele, mida vajavad traditsioonilised kliendisektorid Kölni-Bonni majanduspiirkonnas, st erakliendid, ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, väiksemad ärikliendid ja institutsioonilised kliendid. Seega koondab hoiupank tähelepanu oma põhikirjakohastele tegevusaladele ja põhipädevusele ning tõmbub tagasi finantsraskusi põhjustanud valdkondadest. Tulevikus loobub hoiupank igasugustest enda nimel tehtavatest kaubandustehingutest, loovutab põhitegevusega mitteseotud tütarettevõtjad ning ei investeeri enam SAA- ja ABS-portfellidesse. Komisjoni hinnangu kohaselt on hoiupanga uus ärimudel sidus ja pikaajaliselt jätkusuutlik.

(75) Hoiupanga raskused tulenesid peamiselt kolmest tegevusalast: i) piirkondlikud arenduskavad, ii) investeeringud ABS- ja SAA-portfellidesse ning iii) hoiupanga osalus WestLB-s.

(76) Hoiupank hakkas juba 2008. aastal loovutama või likvideerima põhitegevusega mitteseotud tütarettevõtjaid, kes osalesid piirkonna arendustegevuses. Nimetatud äritegevuste täielik lõpetamine on otstarbekas ja vajalik komisjoni osutatud konkurentsiprobleemide lahendamiseks, kuna loovutamise järgselt on välistatud tütarettevõtjatega seotud edasiste kahjumite või riskide teke. Sellega seoses vabaneb kapital ja suureneb üldine juhtimissuutlikkus, mida on võimalik rakendada hoiupanga põhitegevuse arendamiseks. Loovutamiste tulemusel väheneb hoiupanga bilanss ligikaudu [180–230] miljoni euro võrra ([0–2] %) ([24]).

(77) Kuna tütarettevõtjad, kes tuleb loovutada Kölni linnale, tegelevad oma äritehingutes eelkõige kinnisvaraarenduse ja kinnisvarateenuste osutamisega, leiab komisjon, et ei ole otstarbekas ega nõutav rakendada teatist langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris (edaspidi „langenud väärtusega varade teatis") ([25]). Nende tütarettevõtjate arvestuslikku väärtust on viimastel aastatel turuväärtusega kohandamise eesmärgil juba tunduvalt madalamaks korrigeeritud. Seetõttu ei peaks tütarettevõtjate loovutamine hoiupangale suurt kahjumit tekitama. Lisaks on Saksamaal kohustus, et hoiupank müüb tütarettevõtjad sõltumatu eksperdi määratud turuväärtusega, millega tagatakse, et loovutamiseks ei vajata enam täiendavat riigiabi.

(78) Hoiupanga teiseks finantsraskuste põhjuseks olid ABS- ja SAA-portfellid. Neid investeeringuid on juba märgatavalt vähendatud ning 2014. aastaks loobub hoiupank nendest portfellidest täielikult. Kuna investeeringud ei vasta enam hoiupanga uuele ärimudelile, on sellest portfellist loobumine vajalik samm hoiupanga uue strateegia elluviimisel. Kuna ABS- ja SAA-portfellides säilinud varade tegelik arvestuslik väärtus vastab kokkuvõttes nende turuväärtusele, siis on portfellide jääkrisk piiratud ning see ei mõjuta hoiupanga elujõulisust.

(79) Lisaks on hoiupanga ülejäänud risk seoses tema […] miljoni euro suuruse kahju põhjustanud osalusega WestLB-s piiratud ning see on tagatud RSGV investeerimisportfelli varjatud reservidega. Kuna hoiupank hakkab […] sissemakseid tegema ainult tulevastest puhaskasumitest, ei ohusta see sissemaksekohustus hoiupanga pikaajalist elujõulisust. Lisaks on komisjoni arvates positiivne, et sissemakseid […] lubatakse teha alles siis, kui riigi kapital on rekapitaliseerimistingimustele vastavalt hüvitatud.

(80) Komisjon märgib, et hoiupanga juhtimise kitsaskohtadega on juba tegeldud sihipäraste parandusmeetmete raames ning nendega tegeldakse ka edaspidi. Pärast 2005. aastal toimunud ettevõtjate Stadtsparkasse Köln ja Sparkasse Bonn ühinemist tehtud aktsionäride struktuurimuudatus ja kvalifitseeritud häälteenamusega hääletusnõue on tõenduseks sellest, et omanike poliitilisi huve ei eelistata hoiupanga majandushuvidele. Tippjuhtkonna usaldusväärsust on võimalik parandada, tehes seda hoiupanga juhtorganite koosseisu ja liikmete arvu ning otsustamiskorra muudatuste kaudu. Tugevamalt liidetud ühine vastutus ja [väliste …] ning hoiupanga juhtorganite mittepoliitikutest liikmete suurem osakaal muudavad otsustamisprotsessi läbipaistvamaks ja tõhusamaks. Need meetmed koos aktsionäride struktuuris tehtavate muudatustega aitavad lahendada hoiupanga raskuste põhjusi, kahandades seega riski, et hoiupank osaleb taas poliitikapõhistes projektides, mis on vastuolus hoiupanga majanduslike huvidega. Tundub ka, et kehtiv hoiupangaseadus tagab piisavalt hoiupanga juhatuse sõltumatuse. Võetud meetmete tõhusust kinnitavad hoiupanga esitatud tõendid selle kohta, et pank ei ole alates 2004. aastast osalenud uutes poliitikapõhistes projektides. Kokkuvõttes on uus

([24]) Võõrandamistest tulenev arvutuslik kaotus kajastab vaid äriühingute arvestuslikku väärtust.

([25]) ELT C 72, 26.3.2009, lk 1.

ettevõtte üldjuhtimise koodeks kooskõlas võrreldavatel juhtudel saavutatud tulemustega ([26]). Seetõttu võib hoiupanga ettevõtte üldjuhtimise koodeksisse tehtud ja selles tagatud muudatusi pidada sobivaks ja piisavaks panuseks hoiupanga pikaajalise elujõu taastamisel.

(81) Komisjoni arvates vastab hoiupanga ümberkorraldamiskava ümberkorraldamisteatise punktide 9 ja 12 kuni 15 tingimustele. Nii näiteks peab kavast nähtuma, kuidas finantsasutus suudab ilma riigiabita võimalikult kiiresti taastada oma pikaajalise elujõulisuse. Peale selle peab finantsasutus majandustegevusega tagama omakapitali piisava tootluse, kandes samaaegselt kõik tavapärase äritegevusega seotud kulud ja täites vastavad seadusega ettenähtud kriteeriumid.

(82) Hoiupank on esitanud aastateks 2008–2014 finantsprognoosid koos andmetega oma tulude, kulude, väärtuse languste, kasumite ja kapitalipositsioonide kohta. Komisjoni arvates on tavapäraste turutingimuste prognooside aluseks realistlikud makromajanduslikud prognoosid. Hoiupank lähtub sellest, et alates 2010. aastast hakkab ta kasumit saama ja parandab siis kogu ümberkorraldamisperioodi jooksul pidevalt oma aastatulemusi. Prognooside kohaselt on 2014. aastal oodatav omakapitali tootlus ligikaudu [9–10] %, mis on tavapärastes turutingimustes jaefinantsasutusele sobiv tulemus. Lisaks sellele hakkab hoiupank alates 2013. aastast abimeetmete eest täiel määral hüvitist maksma. Hoiupanga kapitali suhtarvud on endiselt seadusega ettenähtud miinimumnõuetest märgatavalt suuremad; 2014. aastaks kavandatakse esimese taseme omavahendite suhtarvuks [8–9] % (vrd 6,1 protsendiga 2009. aastal).

(83) Lisaks on hoiupank tõestanud oma toimetulekut halvenenud turutingimuste stsenaariumi korral. Halvenenud turutingimuste stsenaariumi aluseks võetud prognoosid olid asjakohased. Kuna stressitestist nähtus, et hoiupanga tulemused on seadusega ettenähtud kapitali suhtarvudest suuremad, siis järelikult täidab pank ka ümberkorraldamisteatise punkti 13 tingimused. Lisaks selgus tundlikkusanalüüsist, et hoiupank suudaks tulevikus taluda intressimäärade võimalikku märgatavat muutust.

(84) Lisaks sellele esitas hoiupank riiklike kapitalisüstide kohta osade kaupa toimuva ennetähtaegse tagasimakse kava. Selline tagasimakse peaks olema võimalik ilma hoiupanga kapitalibaasi kasutamata, sest hoiupanga kapitali suhtarvu kavandatakse 2010. aastaks [6–7] % ja seejärel tavapäraste turutingimuste stsenaariumi kohaselt isegi sellest kõrgemana. Ka halvenenud turutingimuste stsenaariumi korral peaks suhtarv seadusega ettenähtud miinimumnõuetest suurem olema. Ennetähtaegseks osade kaupa toimuvaks tagasimakseks ei vaja hoiupank ega ükski teine tehingus osalev ettevõtja täiendavat toetust. Esiteks, arendusühingu olukord ei oleks sellest parem, kui tagatiseta obligatsioonide 1. osa ostuhinnaks kujuneb 150 miljonit eurot, mis üldjoontes vastab rahavoole, mille arendusühing saaks, kui ta kapitaliinstrumendi säilitaks. Teiseks, rahaülekanne toimub kahe avalik-õigusliku asutuse vahel. Kuna esimese taseme omavahenditeks muudetav instrument liigitati juba riigiabiks ja hoiupank hakkab peale selle muutmist maksma sihtasutusele sama kõrget hüvitist, ei kaasne komisjoni arvates muutmisega enam mingisugust täiendavat abi. Viimasena märkigem, et hoiupanga 150 miljoni euro suuruse teise osa tagasiostmine vastab põhijoontes samuti rahavoole, mille arendusühing saaks, kui ta selle instrumendi säilitaks.

(85) Seega jõuab komisjon otsusele, et hoiupanga esitatud ümberkorraldamiskava vastab ümberkorraldamisteatises esitatud pikaajalise elujõulisuse taastamist käsitlevatele kriteeriumidele, olles seega leidnud lahenduse konkurentsiprobleemidele, millele komisjon algatamisotsuses osutas.

ii) Omapanus/kulude jaotus

(86) Ümberkorraldamisteatise kohaselt peaksid finantsasutused ja nende kapitali omanikud katma ümberkorraldamiskulud võimalikult suures ulatuses omavahenditest, millega tagatakse, et abi piirdub ainult vajaliku miinimumiga. Näiteks võib see hõlmata ka finantsasutuse vara müüki. Samuti peaksid kapitali omanikud võimalust mööda finantsasutuse kahjusid ennetama. Hoiupanga võetud kohustustega tagatakse omavahendite kasutamine, samuti see, et hoiupanga hübriidkapitali haldavad erainvestorid annavad ümberkorraldamisse oma panuse.

(87) Ümberkorraldamiskava kohaselt ei saa abi ületada elujõulisuse taastamisega seotud kulusid. Osutatud abiga tuleb tagada, et hoiupangal oleksid tavapäraste turutingimuste stsenaariumi korral vajalikud kapitalipuhvrid ja et halvenenud turutingimuste stsenaariumi korral oleksid täidetud seadusega ettenähtud omakapitali nõuded.

(88) Tuleb tagada, et hoiupank võtab meetmeid kulude vähendamiseks ja selle kaudu tekkivad sisevahendid lisab pank ümberkorraldamiskulude katteks. Nende meetmete abil vähenevad aastas tehtavad kulutused ümberkorralduste ajavahemiku lõpuks [25–35] miljoni euro võrra (ligikaudu [5–8] % 2009. aasta kogukuludest).

(89) Lisaks sellele saadakse põhitegevusega mitteseotud tulusate tütarettevõtjate loovutamisest sissetulekut, mida võib kasutada ümberkorraldamise finantseerimiseks.

(90) Hoiupank võib hübriidinstrumentide kupongide teenindamise katkestada või edasi lükata, kui see on mõnel aastal

([26]) Komisjoni 15. detsembri 2009. aasta otsus, mis käsitleb juhtumit C 17/09, *ettevõtja Landesbank Baden-Württemberg ümberkorraldamine* (ELT L 188, 21.7.2010, lk 1).

kasulik. Kuid ka hübriidinstrumentide omanikud püüavad hoiupanga kahjusid ära hoida, kuna hoiupanga kahjudes osalemisest tulenevalt vähendatakse hübriidkapitali nimiväärtust või lõpetatakse kupongimaksed. Komisjoni arvates tuleb hübriidkapitali erainvestoritelt nõuda võimalikult suurt kulude hüvitust, sellega täidetakse ümberkorraldamisteatise nõuded, mis käsitlevad erainvestorite panust ümberkorraldamises.

(91) Ümberkorraldamisteatise punkti 24 kohaselt võib asjakohane kulude jagamine toimuda ka riigitoetuse sobiva hüvitamise teel. Komisjoni arvates on rekapitaliseerimismeetmete raames kindlaksmääratud hüvitis koos muude eelnevalt kirjeldatud kulude jagamise meetmetega küllaldane. Oodatavad kasumid asetavad hoiupanga olukorda, kus riigi eraldatud kapital tuleb vastavalt rekapitaliseerimisel kehtivatele määrustele hüvitada ja määratud kupongid tuleb teenindada, nimelt alates 2011. aastast tagatiseta obligatsioonide ning alates 2013. aastast passiivse osaluse eest pärast instrumentide nominaalkapitali täiendamist. Riigilt saadud tagatiseta obligatsioonide intressid kumuleeruvad [2–6] aasta jooksul ning kahjumi katmisest vähenenud mõlema rekapitaliseerimisinstrumendi kapitali suurendatakse. Finantsprognooside tavapäraste turutingimuste stsenaariumi kohaselt saab riik tagatiseta obligatsioonide eest maksmata intressid ja mõlema instrumendi vähendatud nimisumma hiljem jälle tagasi.

(92) Seetõttu ollakse arvamusel, et Saksamaa esitatud ümberkorraldamiskava näeb ümberkorraldamiseks ette piisava omapanuse ning seega on algatamisotsuses tõstatatud konkurentsiprobleemidega seotud kahtlused kõrvaldatud.

iii) Meetmed konkurentsimoonutuste piiramiseks

(93) Ümberkorraldamiskavas peavad ümberkorraldamisteatise kohaselt sisalduma konkurentsimoonutuste piiramise ja konkurentsivõimelise finantssektori tagamise meetmed. Lisaks sellele peab kava käsitlema moraalse ohu probleemi ja tagama, et riigiabi ei kasutataks konkurentsivastase käitumise finantseerimiseks.

(94) Meetmepaketis on moraalse ohu probleem leidnud piisavalt tähelepanu. Hoiupank on kohustunud arvukalt loovutama põhitegevusega mitteseotud tulusaid ettevõtjaid. Siia kuuluvad osalused järgmistes suurtes hoiupanga […]: […], […], RW Holding AG, S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH, Schufa Holding AG ja Neue Leben Pensionsverwaltung AG.

(95) Saksamaa esitas kavandatud loovutamiste üksikasjaliku ajakava ning kohustus nimetama ametisse järelevalve eest vastutava usaldusisiku, kes peab tagama kohustuste tähtaegse täitmise. Ettenähtud ajakava eiramisel nimetatakse ametisse loovutamise eest vastutav usaldusisik.

(96) Hoiupanga ümberkorraldamise raames tuleb tema esindatust teatavates kliendisektorites vähendada. Kavandatud meetmete kaudu omandavad konkurendid juurdepääsu mõnedele hoiupanga suurtele äriklientidele ja institutsioonilistele klientidele. Kuna tegemist on peamiselt suurettevõtjatega, kellel üldiselt on olemas juurdepääs kapitaliturgudele, peab komisjon meetme negatiivset mõju reaalmajandusele ebaoluliseks.

(97) Edaspidi vähendab hoiupank ümberkorraldamismeetmete käigus konkreetselt oma bilansisummat riskiga kaalutud põhivarast [15–20] protsendi võrra ([15–20] % bilansisummast) ning [10–15] protsendi võrra edaspidist kasvu arvestades (5 % bilansisummast). Selline vähendamine tuleb saavutada peamiselt SAA- ja ABS-investeeringutest väljumisega, enda nimel kauplemise lõpetamisega ([6–8] % riskiga kaalutud põhivarast, [6–8] % bilansist) ning suurkrediitide kärpimise ja institutsiooniliste klientide krediidiliinide vähendamisega ([5–7] % riskiga kaalutud põhivarast, [5–7] % bilansist).

(98) Kõnealuseid meetmeid võib hinnata piisavaks, kui võtta arvesse hoiupangale antud riigiabi mahtu (3,3 % riskiga kaalutud põhivarast) ning pidades silmas hoiupanga suuruse ja äritegevuse ulatuse vähendamist. Hoiupanga tegevus piirdub nüüd ainult Kölni-Bonni majanduspiirkonnaga, kus talle kuulub oluline ([18–23] – [30–35] % olenevalt tootest), kuid mitte valitsev turuosa. Oma põhitegevuse sektorites ei ole hoiupank enam madalaima hinna pakkujaks. Täiendavad meetmed eesmärgiga vähendada veelgi hoiupanga turuosa tema eraklientidega seotud tegevusvaldkonnas, ei ole alljärgnevalt nimetatud põhjustel enam otstarbekad. Hoiupanga raskuste põhjuseks ei olnud tema põhitegevus. Lisaks tõendas Saksamaa piisavalt, et selliste täiendavate meetmete võtmine oleks raske ning seotud põhjendamatult suurte kuludega; see mõjutaks negatiivselt hoiupanga aluseks olevat kasumlikkust ning ohustaks tema pikaajalist elujõulisust. Edaspidi avaldaksid sellised meetmed hoiupanga tegevuse põhivaldkondadele, keskmise suurusega ettevõtjate ja eraklientide sektorile, mis ei olnud hoiupanga raskuste põhjustajaks, negatiivset mõju. Nende kliendigruppide alternatiivsete rahastamisvõimaluste vähesust ja oma varasemaid reaalmajandusele laenude andmise säilitamiseks tehtud otsuseid arvestades leiab komisjon, et hoiupanga äritegevuse lisapiirangud mõjutaksid tema tegevuse põhivaldkonda ning kahjustaksid nii hoiupanka kui ka tema teenindatavaid turge.

(99) Komisjon võtab teadmiseks ka hoiupanga ja Saksamaa esitatud lubadused. Need lubadused hõlmavad hinnadikteerimise keeldu ning keeldu teha reklaami riikliku toetuse abil, st hoiupank ei saa rakendada riigiabi konkurentsivastase turukäitumise rahastamiseks. Kooskõlas

ümberkorraldamisteatise punktiga 40 tagab omandamise keeld, et riigiabi ei kasutata konkurentide ülevõtmiseks.

(100) Sellest tuleb järeldada, et hoiupanga esitatud meetmete liik ja ulatus on sobiv ja piisav võimalike konkurentsimoonutustega toimetulekuks. Seega täidab hoiupanga ümberkorraldamiskava ümberkorraldamisteatises sisalduvaid ja elujõulisust, kulude jagamist ning konkurentsimoonutuste leevendamise meetmeid käsitlevaid eeskirju ning kõrvaldab algatamisotsuses esitatud kahtlused.

8.2.3 *Järelevalve*

(101) Vastavalt ümberkorraldamisteatise jaotisele 5 tuleb korrapäraselt esitada aruandeid, mille põhjal komisjon kontrollib ümberkorraldamiskava plaanipärast rakendamist. Saksamaa nimetas ametisse järelevalve eest vastutava usaldusisiku, kes esitab järelevalve aruande iga kuue kuu järel. Esimese aruande tähtaeg on veebruaris 2011. Komisjoni arvates on sellega tagatud ümberkorraldamiskava elluviimise reeglipärane järelevalve.

Ümberkorraldamiskava lõppjäreldus

(102) Käesoleva otsuse jaotises 4 kirjeldatud ümberkorraldamiskava on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga b.

9. **JÄRELDUS**

(103) Ümberkorraldamismeetmed sobivad hoiupanga pikaajalise elujõulisuse taastamiseks, on piisavad kulude jagamise seisukohast ning tasakaalustavad asjaoludele vastavalt ja proportsionaalselt riigiabi meetmetest tulenevaid konkurentsi moonutavaid mõjusid. Seetõttu vastab esitatud ümberkorraldamiskava komisjoni arvates ümberkorraldamisteatise kriteeriumidele ja ümberkorraldamismeetmeid võib pidada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks. Sellest tulenevalt võib kapitalisüstid kooskõlas ümberkorraldamiskavaga heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ettevõtjale Sparkasse KölnBonn tema avalik-õiguslike aktsionäride poolt antud ümberkorraldamisabi on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Abi on siseturuga kokkusobiv eeldusel, et ümberkorraldamiskava viiakse ellu ja seejuures täidetakse lisades I, II ja III sätestatud kohustused.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.

Brüssel, 29. september 2010

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquín ALMUNIA

LISA

Euroopa Komisjon – finantskriisi töörühm
Konkurentsi peadirektoraat
Rue Joseph II / Jozef II-straat 70
1000 Bruxelles/Brussel
Belgium

Juhtum C 32/09 – ettevõtja Sparkasse KölnBonn

KOHUSTUSED KOMISJONI VASTU

Saksamaa võtab muudetud nõukogu määruse (EÜ) nr 659/99 ([1]) artikli 7 lõike 3 alusel ettevõtja Sparkasse KölnBonn (edaspidi ka „hoiupank") suhtes järgmised kohustused, mis tagavad, et Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon") saab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel tehtud otsuses märkida, et hoiupanga rekapitaliseerimine on siseturuga kokkusobiv.

Nimetatud kohustused jõustuvad otsuse vastuvõtmise päeval.

Seda teksti tuleb tõlgendada ELi õiguse üldises raamistikus ning viidates määrusele (EÜ) nr 659/99, samuti arvestades otsust, mille juurde on lisatud kohustused.

([1]) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

I LISA

Jaotis A – kohustused

1. **Ettevõtte üldjuhtimine**: Saksamaa valitsus ja hoiupank tagavad, et hoiupank teeb oma ettevõtte üldjuhtimise koodeksis järgmised kohandused:

   a) direktorite nõukogu välisliikmete arvu suurendatakse 1. jaanuariks 2011 senisest kahest liikmest neljani. Direktorite nõukogu liikmete koguarv on pärast vähendamist maksimaalselt 18;

   b) hoiupanga direktorite nõukogu moodustab edaspidi ainult järgnevalt nimetatud komisjonid, mille liikmete arvu vähendatakse hiljemalt 1. jaanuariks 2011 etteantud suuruseni:

      — bilansikontrollikomisjon (7 liiget);

      — riskikomisjon (6 liiget);

      — peakomisjon (3 liiget);

   c) strateegiakomisjon likvideeritakse hiljemalt 31. detsembriks 2010 ja osaluskomisjon 31. detsembriks 2011;

   d) kõik direktorite nõukogu liikmed peavad täitma Saksamaa krediidiasutuste seaduse § 36 lõike 3 esimeses lauses sätestatud nõudeid;

   e) hoiupanga juhatus tugevdab 1. jaanuariks 2011 investeerimisotsuste suuniseid järgnevalt: investeerimisotsuseid võib vastu võtta juhatuse tasemel nüüdsest ainult ühehäälselt ning investeeringuid nominaalmahuga alates [2–5] miljonist eurost tehakse pärast eelnevalt tehtud üksikasjalikku analüüsi, millesse on vajaduse korral kaasatud majandusekspert.

2. **Omavahenditega kauplemine**: hoiupank lõpetab omavahenditega kauplemise. See tähendab, et hoiupanga osaks on ainult tavapärane majandustegevus, mis on vajalik kas

   a) klientide ostu- või müügilepingute vastuvõtmiseks, edastamiseks ja täitmiseks või

   b) hoiupanga likviidsuse juhtimiseks või riskijärelevalveks.

   Hoiupank ei loo mingil juhul ise juurde uusi positsioone, välja arvatud juhul, kui ta näiteks ei täida teatud klienditellimusi üheaegselt. Sellised positsioonid, samuti likviidsuse juhtimise või riskijärelevalve positsioonid on lubatud vaid siis, kui need ei kahjusta finantsasutuse jätkusuutlikkust ja/või likviidsust. Seetõttu piirab hoiupank oma kauplemisportfelli tururiski [3–5] miljoni euroni (riskiväärtus, kui usaldusnivoo on 99 %).

3. **Majanduse finantseerimine**: hoiupank arvestab laenude andmise ja kapitalimahutuste puhul ettevõtjate, eriti keskmise suurusega ettevõtjate laenuvajadust, pakkudes seadusega kooskõlas olevaid ja panganduses tunnustatud turutingimusi.

4. **Kassalaenude ja suure riskikontsentratsiooniga laenude likvideerimine**

   Ümberkujundamise raames likvideerib hoiupank järk-järgult ärikliendisektori suurkohustused. Eesmärk on sellistest suurkohustustest tulenevate riskide kõrvaldamine. Riskid kõrvaldatakse muu hulgas krediidiliinide vähendamise ja täiendavate tagatiste võtmise teel või tehes krediidiriskiga tehingud koostöös teiste finantsasutustega.

   2013. aasta lõpuks vähendatakse suure riskikontsentratsiooniga laenude osa [0,9–1,1] miljardi euro võrra. 2010. aasta lõpuks saavutatakse juba vähendamine ligikaudu [400–550] miljoni euro võrra. 2013. aasta lõpuks vähenevad piirkonnaüleste institutsiooniliste klientide kassalaenud [0,8–0,9] miljardi euro võrra.

5. **Madalaima hinna pakkumise keeld**: hoiupank ei paku ilma komisjoni eelneva nõusolekuta kuni 31. detsembrini 2014 […] hoiuste turgudel ja pikaajalise elamuehituse finantseerimises […] soodsamaid hindu kui pakub suurima turuosaga [1] kümne olulisema konkurendi hulka kuuluv parimate hindadega konkurent asjakohasel turul.

[1] […].

6. Olles märganud, et tema pakutud hinnad on soodsamad kui parimate hindadega konkurendil, peab hoiupank viivitamatult oma hindu kohandama.

7. **Dividendide maksmise ja kupongimaksete keeld**: Saksamaa kinnitab, et hoiupank ega hoiupanga ettevõtja ei kasuta kupongimaksete ja omavahendite ostuoptsioonide alal

   a) omavahendite instrumentide eest kupongimaksete tegemiseks kapitali ega hoiupanga reserve, välja arvatud a) vastava õigusliku kohustuse korral või b) kui hoiupanga regulaarne tulu katab vastava kupongimakse. Kahtluste korral, kas kohustuse suhtes kehtib juriidiline kohustus või piisab selleks regulaarsest tulust, võtab hoiupank kavandatava kupongimakse jaoks komisjoni nõusoleku;

   b) ükski hoiupanga ettevõtja ei kasuta nende hübriidinstrumentide jaoks ostuoptsioone, kui see vähendaks hoiupanga kogu omakapitali.

   Ümberkorraldamiskava elluviimise ajal, maksimaalselt kuni 31. detsembrini 2014, teenindab hoiupank allutatud kapitali ja hoidub selle kahjumis osalemisest niivõrd, kuivõrd ta on selleks kohustatud ilma reserve kasutusele võtmata ning eriarveid kahjustamata vastavalt Saksa äriseadustiku paragrahvile 340 jj.

8. **Omandamise keelustamine**: hoiupank ei omanda alates otsuse jõustumisest kolme aasta jooksul suuremaid kui kahekümne protsendi suurusi osi teistes finantsasutustes. Muud osalustehingud, mis toimuvad hoiupanga tavapärase ärimudeli raames, on jätkuvalt võimalikud, kui need ei ohusta panga elujõulisust ning kui Euroopa Komisjon on need heaks kiitnud. Lisaks hoidub hoiupank osalustest, mis ei ole vajalikud hoiupanga põhitegevuseks või mis tekitavad ülemäärast riski.

9. **Riigiabile viitamise keelustamine reklaamis**: Hoiupank ei kasuta reklaami eesmärgil Euroopa Komisjoni kinnitust, et riigiabiks liigitatud meetmed on siseturuga kokkusobivad, ega ka muid neist meetmetest tulenevaid konkurentsieeliseid.

Jaotis B – loovutatav äriüksus

10. Hoiupank loovutab allpool loetletud seni loovutamata osalused (edaspidi kokkuvõtlikult „loovutatav ettevõtja") parimal viisil hiljemalt loetelus nimetatud tähtajaks. Seejuures peavad osaluse praeguse tegevusmahu väärtust määravad elemendid kuni müügini säilima, et neid saaks müügiks pakkuda.

Osalus	**Hiliseim võimalik loovutamise tähtaeg**
Golfclub Gut Lärchenhof GmbH	müüdud juba 2009. aastal
TA Triumph Adler AG	müüdud juba 2009. aastal
RW Holding AG	müüdud juba 2009. aastal
S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH	müüdud juba 2009. aastal
Schufa Holding AG	müüdud juba 2009. aastal
Sparkassen Servicegesellschaft für Zahlungssysteme und elektronische Vertriebskanäle mbH & Co KG	langenud väärtusega varad müüdud / likvideerimine enne 2010. aasta lõppu
[…]	[…]
Campus Grundstückentwicklungs GmbH	langenud väärtusega varad juba müüdud / likvideerimine 2011. aastal
[…]	[…]
[…]	[…]
[…]	[…]
neue leben Pensionsverwaltung AG	2010. aasta lõpus
[…]	[…]
[…] [2]	[…]
[…] [3]	[…]

[2] […]
[3] […]

11. Põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimiseks kohustub hoiupank nimetatud loovutamisele kuuluvad äriüksused loovutama toimivate ettevõtjatena pärast menetlust komisjoni lubatud müügitingimustel, mis on toodud käesoleva lisa punktis 26, või hoolitsema nende loovutamise eest. Hoiupank kohustub sõlmima loovutatava äriüksuse kohta lõpliku siduva ostu-müügilepingu esimeseks loovutamise tähtajaks ([4]). Kui loovutamise esimese tähtaja möödudes on leping sõlmimata,

    a) siis pikeneb tähtaeg järgmise […] võrra, kui hoiupank tõendab, et […]. Hoiupank kohustub sõlmima loovutatava äriüksuse kohta lõpliku siduva ostu-müügilepingu pikendatud loovutamistähtajaks […];

    b) sel juhul annab ta loovutamise eest vastutavale usaldusisikule täieliku volituse loovutatava äriüksuse müümiseks loovutusperioodi vältel ([5]). Loovutamise eest vastutava usaldusisiku nimetamise kord ja tema kohustused on sätestatud III lisas.

12. Loovutamiskohustus loetakse täidetuks, kui hoiupank on käesoleva lisa punktis 10 nimetatud tähtaja või selle lisa punktis 11 nimetatud järgmise tähtaja vältel sõlminud käesoleva lisa punktides 25 ja 26 nimetatud tingimustele vastava ostjaga lõpliku siduva ostu-müügilepingu ja hiljemalt kuue kuu jooksul pärast ostu-müügilepingu sõlmimist on toimunud loovutatava äriüksuse ülekanne.

13. Hoiupank müüb hiljemalt 31. märtsiks 2011 Kölni linnale, mõnele Kölni linnaga seotud äriühingule või kolmandale huvitatud isikule järgmised osalused:

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

    — […]

14. Iga tehing Kölni linnaga peab toimuma tavapärastel turutingimustel. Seetõttu peab müügiüksuse tehinguaegse turuväärtuse määrama sõltumatu ekspert. Iga tehingut kontrollib järelevalve eest vastutav usaldusisik.

    Iga tehingu puhul on lubatud ka vastava äriühingu asemel üle kanda selles sisalduvad langenud väärtusega varad või äriüksused, kui see aitab saavutada taotletavat majanduslikku eesmärki.

15. Omandaja soovil kontrollib audiitorfirma nii hindamist kui ka lepinguliselt kooskõlastatavaid majanduslikke raamandmeid.

16. Enne tehingut tuleb järelevalve eest vastutavat usaldusisikut asjaoludest teavitada.

17. Kohustuste struktuurse mõju säilitamiseks ei tohi hoiupank ajavahemiku […] jooksul alates nende jõustumisest ei otseselt ega kaudselt mõjutada loovutatavat äriüksust ega omandada mõnd selle osa, välja arvatud juhul, kui komisjon on eelnevalt kindlaks teinud, et muutunud turustruktuuri tõttu puudub vajadus loovutatava äriüksuse kaitsmiseks enne tema mõjuvõimuga kauplemist, kui kaitse tagaks kavandatud ümberkorraldamisabi kokkusobivuse siseturuga.

18. Hoiupank omandab edaspidi maksimaalselt [30–60] % müügis olevate tütarettevõtjate finantseeringutest. Olemasolevad finantseeringud on kuni laenulepingu aegumiseni sellest eraldatud.

([4]) Ajavahemik alates käesoleva otsuse jõustumisest kuni käesoleva lisa punktis 10 nimetatud tähtaegadeni.
([5]) […].

19. Hoiupanga osaluste müügist saadavaid kasumeid kasutatakse täielikult ümberkorraldamiskava rahastamiseks.

Jaotis C – loovutamisega seotud kohustused

Loovutatava äriüksuse elujõulisuse, müügikõlblikkuse ja konkurentsivõimelisuse säilitamine

20. Alates kohustuste jõustumise päevast kuni ülekandeni säilitab hoiupank kooskõlas hea äritavaga loovutatava äriüksuse elujõulisuse, müügikõlblikkuse ja konkurentsivõimelisuse ning hoiab võimalikult madalana riski, et loovutatav äriüksus kaotab midagi oma konkurentsipotentsiaalist. Hoiupank kohustub eelkõige

a) mitte midagi tegema, mis võiks negatiivselt mõjutada loovutatava äriüksuse väärtust, juhtimist või konkurentsivõimet ning muudaks loovutatava äriüksuse äritegevuse liiki ja mahtu, tehnilist või müügialast strateegiat ning investeerimispoliitikat;

b) andma kasutusse loovutatava äriüksuse äriplaanidele tuginevad ja nende edasiviimiseks ning arendamiseks piisavad vahendid;

c) tegema kõik vajaliku ning muu hulgas looma asjakohased (sektorile omased) stiimulid, et pädevad isikud ei kaotaks huvi loovutatava äriüksuse vastu.

Loovutatava äriüksuse tegevuse lahusus (hold-separate) hoiupanga töös

21. Hoiupank kohustub juhtima loovutatavat äriüksust alates kohustuste jõustumise päevast kuni ülekandeni allesjäänud äriüksustest eraldi ning jälgima, et nendes tütarettevõtjates, kuhu loovutatav äriüksus kuulub, töötavad ärijuhid ei osaleks pangale jäänud äriüksuste juhtimises ega vastupidi.

22. Kuni ülekandeni aitab hoiupank järelevalve eest vastutaval usaldusisikul tagada, et loovutatavat äriüksust juhitaks nagu enda äriüksust.

Tööjõu ülemeelitamise keeld

23. Tavapäraste piirangute tingimusel kohustub hoiupank 12 kuu jooksul pärast ülekandmist mitte üle võtma loovutatava ärierettevõtja ülekandmisega tegelevaid pädevaid isikuid ning tagama, et seda ei teeks ka temaga seotud ettevõtjad.

Nõuetekohase hoolsuse kohustus (due diligence)

24. Hoiupank on kohustatud loovutatava äriüksuse asjakohase üksikasjaliku analüüsi võimaldamiseks tavapärase konfidentsiaalsuse tagamise tingimustes ja vastavalt loovutamismenetluse seisule

a) varustama potentsiaalseid ostjaid loovutatavat äriüksust käsitleva piisava teabega;

b) andma neile piisavalt teavet personali kohta ja tagama asjakohase kokkupuute personaliga.

Jaotis D – ostja

25. Konkurentsi kiireks taastamiseks

a) ei tohi ostja hoiupangast sõltuda ega temaga seotud olla; erandiks on […], […] müük ning käesoleva lisa punktis 13 loetletud osalused pädevate isikute ühendustes, nendega seotud ettevõtjates või kontserni Sparkassen-Finanzgruppe liikmete juures;

b) peavad ostjal olema rahalised vahendid, asjatundlikkus ja huvi, millega arendada ja kujundada loovutatavat äriüksust elujõulisena ning aktiivse konkurendina nii hoiupanga kui ka teiste konkurentide kõrval;

c) ei tohi komisjonil oleva teabe põhjal esmapilgul tekkida konkurentsiprobleemidega seotud kahtlusi ega ka ohtu, et ostja viivitab kohustuste täitmisega, ostjalt oodatakse eelkõige, et ta hangib pädevalt reguleerivalt asutuselt kõik loovutatava äriüksuse ostmiseks nõutavad dokumendid.

26. Niipea kui hoiupank on ostjaga kokku leppinud, esitab ta komisjonile ja järelevalve eest vastutavale usaldusisikule ettepaneku koos kõikide dokumentide ja üksikasjaliku põhjendusega varustatud lõpliku lepingu koopiaga. Hoiupank peab komisjonile tõestama, et ostja vastab kõigile talle esitatud nõuetele ning et loovutatav äriüksus müüakse kooskõlas kohustustega. Komisjon kontrollib mõlema nimetatud tingimuse täitmist.

Jaotis E – muud kohustused

27. **Ennetähtaegne osade kaupa toimuv tagasimakse ja tagatiseta obligatsioonide osaline muutmine**: Saksamaa valitsus ja hoiupank tagavad hoiupanga esimese taseme omavahendite suhtarvu parandamiseks järgmised üksteisega seotud ning ühtse terviku moodustavad meetmed:

    a) sihtasutus Sparkasse KölnBonn omandab enne 31. detsembrit 2011. aastal (jõustumisega alates 1. jaanuarist 2011) arendusühingu Rheinische Sparkassen-Förderungsgesellschaft tagatiseta obligatsioonide esimese osa 150 miljoni euro ulatuses ja kujundab need instrumendiks, mis seadusega ettenähtud korras liigitatakse esimese taseme omavahenditeks;

    b) hoiupank ostab enne 31. detsembrit 2011. aastal ennetähtaegselt tagasi arendusühingu Rheinische Sparkassen-Förderungsgesellschaft tagatiseta obligatsioonide teise osa 150 miljoni euro ulatuses, kui see vastab hoiupanga riskide võtmise võimele ja kui Saksamaa föderaalne finantsjärelevalveamet (BaFin) on selleks nõusoleku andnud.

28. Saksamaa kinnitab, et tagatiseta obligatsioonide osaliseks muutmiseks ja osaliseks tagasiostuks luuakse tingimused, mis ei tekita täiendava riigiabi vajadust.

29. **Bilansimahu vähendamine**

    Lisaks seni võetud bilansimahu vähendamise meetmetele tagab hoiupank teiste aktivate (suurkrediidikohustused, kassalaenud, omapanus) vähendamise suurusjärgus [2,5–4] miljardit eurot 2014. aasta lõpuks. Sellele vastukaaluks laiendab hoiupank siiski oma tehinguid tegevuse põhivaldkonnas (eelkõige piirkondlikud era- ja äriklientide laenutehingud), nii et bilansimahu saldo ei ületaks 2014. aasta lõpuks [25–30] miljardit eurot. Sellele vastavalt ei ületa hoiupanga riskiaktiva 2014. aasta lõpuks [16–19] miljardit eurot.

30. Kõikide selles dokumendis esitatud tingimuste täielikku ja korrektset elluviimist kontrollib ja hindab pädev ja sõltumatu järelevalve eest vastutav usaldusisik (*monitoring trustee*). Järelevalve eest vastutava usaldusisiku nimetamise kord ja tema kohustused on sätestatud II lisas.

.....

Volitatud esindaja..... nimel

[*Lisada liikmesriigi nimi*]

II LISA

JÄRELEVALVE EEST VASTUTAVA USALDUSISIKU NIMETAMISE KORD JA TEMA KOHUSTUSED

I. **Järelevalve eest vastutava usaldusisik**

1. Saksamaa Liitvabariik nimetab ametisse järelevalve eest vastutava usaldusisiku (*monitoring trustee*).

2. Järelevalve eest vastutav(ad) usaldusisik(ud) on üks või enam hoiupangast sõltumatu füüsiline või juriidiline isik (sõltumatud füüsilised või juriidilised isikud), kelle kiidab heaks komisjon ja nimetab ametisse Saksamaa Liitvabariik ning kelle ülesandeks on jälgida, kas hoiupank täidab komisjoni ees võetud kohustusi ja rakendab ümberkorraldamiskava.

3. Järelevalve eest vastutav usaldusisik peab olema hoiupangast sõltumatu. Tal peavad olema oma volituste täitmiseks nõutavad erialased teadmised nt investeerimispangana, nõustajana või audiitorina ning ta ei tohi kunagi sattuda huvide konflikti. Usaldusisik saab hoiupangast hüvitist, mis ei tohi takistada tema sõltumatut ja efektiivset volituse täitmist.

II. **Järelevalve eest vastutava usaldusisiku ametisse nimetamise kord**

Saksamaa Liitvabariigi ettepanek

4. Hiljemalt nelja nädala jooksul alates käesoleva otsuse kättetoimetamise päevast esitab Saksamaa Liitvabariik komisjonile heakskiitmiseks kaks või enam järelevalve eest vastutava usaldusisiku kandidaati ja nimetab oma eeliskandidaadi. Ettepanek peab sisaldama isiku kohta piisavalt teavet, et komisjonil oleks võimalik kontrollida, kas esitatud usaldusisiku kandidaat vastab käesoleva lisa punktis 3 toodud tingimustele. Eriti nõutav on järgnev teave:

   a) kavandatud volituse täielikud tingimused koos kõigi vajalike sätetega, mille alusel järelevalve eest vastutav usaldusisik saab neile kohustustele vastavalt oma ülesandeid täita;

   b) töökava projekt kirjeldusega, kuidas usaldusisik kavatseb talle antud ülesandeid täita.

Komisjoni heakskiit või tagasilükkamine

5. Komisjon otsustab omal äranägemisel soovitatud järelevalve eest vastutava usaldusisiku heakskiitmise või tagasilükkamise ning kavandatava volituse heakskiitmise koos vajalike muudatustega, mis komisjoni arvates on vajalikud, et usaldusisik saaks oma kohustusi täita. Järelevalve eest vastutav usaldusisik nimetatakse ametisse koos komisjoni heakskiidetud volitusega ühe nädala jooksul pärast komisjoni heakskiitu.

Saksamaa Liitvabariigi uus ettepanek

6. Kui kõik esitatud järelevalve eest vastutavad usaldusisikud lükatakse tagasi, soovitab Saksamaa Liitvabariik ühe nädala jooksul pärast tagasilükkamisest teadasaamist käesoleva lisa punktides 1 ja 5 nimetatud tingimustel ning vastava menetluse kohaselt vähemalt kaks uut isikut või institutsiooni.

Järelevalve eest vastutava usaldusisiku määramine komisjoni poolt

7. Kui komisjon lükkab tagasi ka kõik teised soovitatud järelevalve eest vastutavad usaldusisikud, siis määrab komisjon usaldusisiku, kelle nimetab ametisse Saksamaa Liitvabariik kooskõlas komisjonis heaks kiidetud usaldusisiku volitusega või kelle nimetamise eest ta hoolitseb.

III. **Järelevalve eest vastutava usaldusisiku ülesanded**

8. Usaldusisiku ülesanne on otsusele lisatud tingimuste ja kohustuste täitmise ja ümberkorraldamiskava elluviimise tagamine.

Järelevalve eest vastutava usaldusisiku ülesanded ja kohustused

9. Järelevalve eest vastutav usaldusisik

   i) esitab komisjonile nelja nädala jooksul alates tema ametisse nimetamisest üksikasjaliku töökava koos kirjeldusega, kuidas ta kavatseb jälgida komisjoni määratud kohustuste täitmist ja ümberkorraldamiskava elluviimist;

   ii) kontrollib loovutatava äriüksuse asjaajamist eesmärgiga tagada järgnevalt selle majanduslik elujõulisus, müügikõlblikkus ja konkurentsivõimelisus;

iii) kontrollib komisjoni määratud kohustuste täitmist ja ümberkorraldamiskava elluviimist;

iv) kavandab meetmeid, mis on tema arvates vajalikud tagamaks, et Saksamaa täidab komisjoni määratud kohustused, mis eelkõige hõlmab loovutatava äriüksuse täieliku majandusliku elujõulisuse, müügikõlblikkuse ja konkurentsivõime säilitamist, loovutatava äriüksuse eraldatud juhtimist ja konkurentsivõime mõistes olulise teabe hoidmist konfidentsiaalsena;

v) esitab komisjonile, hoiupangale ja Saksamaa Liitvabariigile 30 päeva jooksul pärast poolaasta lõppu kirjaliku aruande projekti saksa või inglise keeles. Aruande esemeks on järelevalve eest vastutava usaldusisiku volitusjärgsete kohustuste täitmine, kõikide tingimuste ja kohustuste täitmine ning ümberkorraldamiskava elluviimine. Kõik aruande projekti saajad võivad esitada selle kohta oma märkused viie tööpäeva jooksul. Viie tööpäeva jooksul pärast märkuste laekumist koostab järelevalve eest vastutav usaldusisik lõpliku aruande, milles ta oma äranägemise kohaselt arvestab märkusi nii palju kui võimalik ning esitab selle komisjonile. Lõpliku aruande koopia annab usaldusisik Saksamaa Liitvabariigile ja hoiupangale. Kui aruande projekt või lõplik aruanne sisaldab teavet, mida ei tohi avaldada hoiupangale või Saksamaa Liitvabariigile, saavad hoiupank või Saksamaa Liitvabariik aruande projektist või lõplikust aruandest ainult mittekonfidentsiaalse versiooni. Järelevalve eest vastutav usaldusisik ei esita Saksamaa Liitvabariigile ja/või hoiupangale ühtki aruande versiooni enne selle komisjonile esitamist.

10. Komisjon võib järelevalve eest vastutavale usaldusisikule anda korraldusi või nõuandeid, mis tagavad komisjoni määratud kohustuste täitmise ja ümberkorraldamiskava elluviimise.

11. Kölni linn, Bonni linn ja hoiupank kohustuvad järelevalve eest vastutavale usaldusisikule tema volituse kehtimise perioodil korraldusi andma ainult komisjoni loal.

12. Saksamaa Liitvabariik kindlustab järelevalve eest vastutavale usaldusisikule koostöö, toetuse ja teabe, mida usaldusisik mõistlikkuse piires oma ülesannete täitmiseks vajab. Järelevalve eest vastutaval usaldusisikul on piiramatu juurdepääs hoiupanga või loovutatava äriüksuse raamatutele, salvestustele, dokumentidele, samuti ka juhtkonnale ja personalile, rajatistele, asukohtadele, mis on vajalikud tema kohustustejärgsete ülesannete täitmiseks.

III LISA

LOOVUTAMISE EEST VASTUTAVA USALDUSISIKU NIMETAMISE KORD JA TEMA KOHUSTUSED

LOOVUTAMISE EEST VASTUTAV USALDUSISIK

I. **Loovutamise eest vastutav usaldusisik**

1. Saksamaa Liitvabariik nimetab ametisse loovutamise eest vastutava usaldusisiku (*divestiture trustee*).

2. Loovutamise eest vastutav(ad) usaldusisik(ud) on üks või enam hoiupangast sõltumatu füüsiline või juriidiline isik (füüsilised või juriidilised isikud), kelle kiidab heaks komisjon ja nimetab ametisse Saksamaa Liitvabariik, ning kelle ülesandeks on loovutada äriüksus vastavalt komisjoni määratud kohustustele.

3. Loovutamise eest vastutav usaldusisik peab olema hoiupangast sõltumatu. Tal peavad olema oma volituste täitmiseks nõutavad erialased teadmised nt investeerimispangana, nõustajana või audiitorina ning ta ei tohi kunagi sattuda huvidekonflikti. Usaldusisik saab hoiupangast turutingimustele vastavat hüvitist, mis ei tohi takistada tema sõltumatut ja efektiivset volituste täitmist.

II. **Loovutamise eest vastutava usaldusisiku ametisse nimetamise kord**

Saksamaa Liitvabariigi ettepanek

4. Kui hoiupank ei ole veel üks kuu enne pikendatud loovutamistähtaja lõppu sõlminud siduvat ostu-müügilepingut, esitab Saksamaa Liitvabariik komisjonile heakskiitmiseks kaks või enam loovutamise eest vastutava usaldusisiku kandidaati ja nimetab nende hulgast oma eeliskandidaadi. Ettepanek peab sisaldama nende isikute kohta piisavalt infot, et komisjonil oleks võimalik kontrollida, kas esitatud usaldusisiku kandidaat vastab käesoleva lisa punktis 3 nimetatud tingimustele, ning sisaldama eelkõige järgnevat infot:

   a) kavandatud volituse täielikud tingimused koos kõigi vajalike sätetega, mille alusel loovutamise eest vastutav usaldusisik saab neile kohustustele vastavalt oma ülesandeid täita;

   b) töökava projekt kirjeldusega, kuidas usaldusisik kavatseb talle antud ülesandeid täita.

Komisjoni heakskiit või tagasilükkamine

5. Komisjon otsustab oma äranägemisel soovitatud loovutamise eest vastutava usaldusisiku heakskiitmise või tagasilükkamise ning kavandatava volituse heakskiitmise koos vajalike muudatustega, mis komisjoni arvates on vajalikud, et usaldusisik saaks oma kohustusi täita. Loovutamise eest vastutav usaldusisik nimetatakse ametisse ühe nädala jooksul pärast komisjoni heakskiitu kooskõlas komisjoni poolt heakskiidetud volitusega.

Saksamaa Liitvabariigi uus ettepanek

6. Kui kõik esitatud loovutamise eest vastutavad usaldusisikud lükatakse tagasi, soovitab Saksamaa Liitvabariik ühe nädala jooksul pärast tagasilükkamisest teada saamist käesoleva lisa punktides 1 ja 5 nimetatud tingimustel ning vastava menetluse kohaselt vähemalt kaks uut isikut või institutsiooni.

Loovutamise eest vastutava usaldusisiku määramine komisjoni poolt

7. Kui komisjon lükkab tagasi ka kõik teised soovitatud loovutamise eest vastutavad usaldusisikud, siis määrab komisjon usaldusisiku, kelle nimetab ametisse Saksamaa Liitvabariik kooskõlas komisjoni poolt heaks kiidetud usaldusisiku volitusega või kelle nimetamise eest ta hoolitseb.

III. **Loovutamise eest vastutava usaldusisiku ülesanded**

8. Loovutamise eest vastutava usaldusisiku ülesandeks on loovutatavat äriobjekti käsitlevas otsuses kindlaksmääratud tingimuste täitmine ja kohustuste elluviimine. Loovutamise eest vastutav usaldusisik valmistab ette ja korraldab müügitehingu, nii et ostu-müügileping […] allkirjastatakse. Loovutamise eest vastutav usaldusisik on volitatud hoiupanga arvel iseseisvalt […] korraldama loovutatava äriobjekti müüki.

9. Loovutamise eest vastutav usaldusisik

   i) esitab komisjonile nelja nädala jooksul alates tema ametisse nimetamisest üksikasjaliku töökava koos kirjeldusega, kuidas ta kavatseb äriobjekti loovutamisel täita otsuses kindlaksmääratud tingimusi ja kohustusi; ta esitleb eelkõige loovutamise kontseptsiooni ning hinnangut, milline loovutamisstrateegia on kõige edutõotavam;

ii) müüb loovutatava äriobjekti […] ostjale, kui komisjon ei ole nelja nädala jooksul pärast teatamist esitanud vastuväiteid ostja ja lõpliku siduva ostu-müügilepingu suhtes. Loovutamise eest vastutav usaldusisik lisab omal äranägemisel ostu-müügilepingusse kiire müügi otstarbeks vajalikud tingimused. Loovutamise eest vastutav usaldusisik võib ostu-müügilepingusse lisada tavapärased esindatust, garantiid ja hüvitust käsitlevad mõistlikud müügikorraldamise sätted;

iii) võtab üle muud otsuses loovutamise eest vastutavale usaldusisikule pandud ülesanded;

iv) kavandab meetmeid, mis on tema arvates vajalikud tagamaks, et Saksamaa täidab komisjoni määratud kohustused, mis eelkõige hõlmab loovutatava äriüksuse täieliku majandusliku elujõulisuse, müügikõlblikkuse ja konkurentsivõime säilitamist, loovutatava äriüksuse eraldatud juhtimist ja konkurentsivõime mõistes olulise teabe hoidmist konfidentsiaalsena;

v) esitab komisjonile põhjalikud kirjalikud loovutamistegevust käsitlevad kuuaruanded inglise või saksa keeles. Need aruanded tuleb esitada 15 päeva jooksul pärast kuu lõppu. Koos sellega saavad hoiupank või Saksamaa Liitvabariik aruande mittekonfidentsiaalse versiooni.

10. Loovutamise ettevalmistamisel ja korraldamisel on loovutamise eest vastutaval usaldusisikul eelkõige järgmised kohustused:

i) loovutamise võimalike variantide hindamine; üksikasjalik kava, milles on arvestatud müügiprotsessi struktuuri ja tähtaegade määramise raamtingimusi;

ii) vajalike hoiupanga asjakohast osalust käsitlevate turustamisdokumentide kavandamine (eelkõige müügimemorandum, sõlmküsimused ja muud seda liiki müügiprotsessis vajalikud või kasulikud tutvustused). Nendes antakse esmast teavet eelseisvast müügist huvitatud isikutele;

iii) tihedas koostöös hoiupangaga: üksikasjaliku analüüsi sisuline ettevalmistamine ja logistiline koordineerimine;

iv) potentsiaalsete ostuhuviliste identifitseerimine ning kontakti loomine nende võtmeisikutega. Õiguslikult mõjuvatel põhjustel, arvestades konfidentsiaalsena käsitlemise huve ning kaitstes diskrimineerimisvaba müügi põhimõtet, tuleb hoiupanga nõudmisel ostuhuvilisele mitte võimaldada tema teabenõude täitmist üksikasjaliku analüüsi osas (mille puhul tõendusmaterjali kaalukus puudutab hoiupanka); seda õigust saab rakendada ainult kolme tööpäeva jooksul pärast ostuhuviliste loetelu saamist;

v) huvitatud isikute esitatud pakkumiste kogumine ja hindamine; abi nende pakkumiste hindamisel;

vi) läbirääkimiste pidamine väljavalitud huvitatud isikutega ning lepingu sõlmimise ettevalmistamine.

11. Loovutamise eest vastutav usaldusisik saab hoiupangalt või panga kontrollitavatelt tütarettevõtjatelt loovutamise teostamiseks kõik vajalikud volitused. Volitus hõlmab õigust teha edasivolitusi, kui see on vajalik loovutamise korrakohaseks teostamiseks.

12. Kõik volikirjad tuleb alles hoida kuni loovutamise täieliku lõpetamiseni. Volikirjad ja edasivolitused kaotavad kehtivuse koos loovutamise eest vastutava usaldusisiku volituste lõppemisega.

13. Loovutamise eest vastutaval usaldusisikul on volitus kaasata müügiprotsessi toetamiseks teisi nõustajaid. Kui nõustamissummad ületavad kogusummas […] eurot, vajab see hoiupanga kooskõlastust. Kui hoiupank keeldub nõusolekust, võib komisjon peale panga ärakuulamist anda loa nõustaja kaasamiseks. Loovutamise eest vastutaval usaldusisikul on ainuõigus anda nõustajatele korraldusi või juhiseid.

14. Loovutamise eest vastutav usaldusisik peab igasse hoiupangaga, haldajaga või Saksamaaga tehtavasse vahetusse kaasama Euroopa Komisjoni või teavitama komisjoni vahetusest viivitamatult.

15. Haldaja ja hoiupank kohustuvad toetama loovutamise eest vastutavat usaldusisikut, tegema temaga koostööd ja edastama kogu teabe, mida ta oma volituste asjakohasel täitmisel vajab ja nõuab. Loovutamise eest vastutaval usaldusisikul on õigusliku lubatavuse raames tavapärase tööaja vältel juurdepääs kõikidele dokumentidele ja raamatutele ning õigus suhelda juhtivtöötajate ja teiste hoiupanga töötajatega.

16. Niivõrd kui see on hoiupanga ja haldaja hinnangul loovutamise asjakohasel teostamisel vajalik, teevad nad nõudmise korral usaldusisikule kättesaadavaks ka ainult nende valduses oleva teabe ja dokumendid. See hõlmab eelkõige Euroopa Komisjoniga kooskõlastatud ümberkorraldamiskava versiooni.

17. Hoiupank kohustub vabastama loovutamise eest vastutava usaldusisiku kõikidest tema volituste täitmisest või nendega seoses kolmandate isikute poolt tekkida võivatest kahjunõuetest. Erandiks on kahjud, mis tekivad usaldusisikule tema kohustuste rikkumisel. Kui loovutamise eest vastutav usaldusisik saab teavet selliste nõudmiste kohta, mis võivad hoiupangale või haldajale kaasa tuua maksekohustuse, peab ta selle info viivitamatult edastama.

18. Loovutamise eest vastutav usaldusisik on kohustatud täitma oma ülesandeid äritegevuses nõutava hoolsusega. Kui siiski esineb kohustuste täitmata jätmist, peab loovutamise eest vastutav usaldusisik hoiupanga, haldaja või Saksamaa ees kahju hüvitama ainult sel juhul, kui kahju tekkis usaldusisiku, tema institutsioonide, kaastöötajate või alluvate tahtlikkuse või jämeda hooletuse tagajärjel, niivõrd kui ei ole rikutud lepinguliselt olulisi kohustusi. Nimetatud kohustuste rikkumisel vastutab loovutamise eest vastutav usaldusisik ka lihtsa hooletuse korral, kuid ainult tavapärase ja ettearvatava kahju ulatuses. Vastutus saamata jäänud kasumi eest on välistatud.

19. Komisjon võib loovutamise eest vastutavale usaldusisikule anda korraldusi või nõuandeid, mis tagavad loovutatavat äriüksust käsitlevas otsuses määratud tingimuste ja kohustuste täitmise.

20. Kölni linn, Bonni linn ja hoiupank kohustuvad loovutamise eest vastutavale usaldusisikule tema volituse kehtimise ajavahemiku jooksul korraldusi mitte andma.